

HMAILEI AH KAL U SIH

by Dr. Brian Bailey

Thlarau lei i kan nunnak ram ah hmailei ah karhlan ding hrimhrim a si. “Hmailei ah karhlan timi biafang a rak chuak hmasat bik caan cu Israel mi hna nih Izipt ram kha an chuahtak hnuah Rilisen tan ding a si lioah a chuak hmasa bikmi biafang a si. Israel mi hna cu Faro Siangpahrang nih chuahnak nawl a rak pek ko hna nain a let talam tu in a tuah hna i, Israel pawl cu Izipt pawl nih doh ding ah an hnulei in an daw i hna. Cu ti dirhmun an phak tikah Israel mi hna cu an lung a rawk tuk i Moses cu hitihin an mawhchiat. Hi bantuk thil a tlung te lai ti kha kan kal hlan in kan in chim cang lo maw? kan in thawh i, ‘kannih cu kan kal tak ko, Izipt mi sal si ko u sih; kan in ti. Hika thetse ram i thihnak cun sal si kha kan caah a tha deuh,” an ti.

Khrihfa zumtu tampi hna i kan thinlung chung zongah cu khuacaan khuacaan ah a chuak theo tawn. Kan nunnak ram ah khuaruahhar vansannak a tlun tikah cu khuaruahhar vansannak cu ralthawhnak, (asiloah) hneksaknak bantukin a tlung tawn. Cu bantuk caan ah Khrihfa zumtu hna cu Pathian nih a kan umpi ko nain hnulei ah kir than duhnak thinlung a chuak theo tawn. Harnak retheihnak an ton tikah zumtu Khrihfa hna nih an chim theomi cu Khrihfa kan si hnu i, kan tonmi sifahnak le kan harnak vialte hi kan tuak ahcun Khrihfa kan rak si hlan i kan nunning hmanh kha a rak tha deuh ko lo maw tiah an ti tawn. Cu bantuk thinlung ruahnak an rak ngeih lioah Pathian na ka auh len ko? Israel mi kha hmaiah kal u, ti hna, tiah a ti. Exodus 14:15.

Kannih Khrihfa mi hna nih kan nunnak ram ah kar kan hlan lioah zeibantuk harnak sifahnak le tukforhnak tong hmanh u sih law hnulei ah kir loin, hmailei ah kal thluahmah awk a si. Pathian hmaiah kar kan hlan tikah a sannak deuh ah kai kan i zuam lai i, a zik tiang phak ding ah kan i zuam lengmang awk a si.

Cu hlanah kannih nuva hi phaisa hman awk kan rak ngei lo. Coffee hrai khat caww khawhnak caah minung pakhatkhat nih phaisa nek kha kan hmai ah rak kan thlakpiak seh tiah Pathian sinah thla kan rak cam tawn. Pathian dawtnak zaangfahnak thawngin atu le atu ti bantukin kan hmaika ah phaisa nek cu kan rak char tawn. Kan nuva caah ihnak hmunhman hmanh kan rak ngei lo. Sihmanhsehlaw nikhat caah rawl le meh ei ding cu Pathian nih a rak kan pek lengmang ko. Zeicahtiah kan nuva nitin te Biakinn chungah thla kan rak cam lengmang caah a si. Kan nuva umnak hmun kan rak ngeih lomi kha Khrihfa sinah chim ding ah Pathian nih a kan duhpi lo. Kan harnak le kan sifahnak kha Khrihfabu ah kan phuan ah cun Pathian nih a kan tontermi hneksaknak “nan kalnak lam cu mui ko hmanh seh law Bawipa cu i bochan u law i hngatchan u,” a timi a bia kha a zum lomi kan si soal lai ti kan phang (Isaiah 50:10-11). Pathian dawtnak zaangfahnak thawngin kan nuva hnulei ah chit loin hmailei ah kar kan hlan peng ko.

Midang zong kanmah nuva bantuk dirhmun ah a phanmi kong kha kan theih theo tawn. Mah hna chungah a cheu hna nih

hitihin an chim. “Kannih cu tih a nungmi khuaruahhar sifahnak, harnak kha kan rak ton; cubantuk hneksaknak chungah kar va hlan ding cu kan duh ti lo, Cucaah kha bantuk lam kha cu kan kaltak cang,” tiah an ti i, annih nih Pathian rianquan kha an kaltak i, vawlei rian leiah an i mer cang.

A si ngai ko. Pastor pakhat cu Pathian rian a tuan lio cuahmah ah vawlei rianquan dingah Pathian nih lam a hmuhter caan zong a um kho ko. Sihmanhsehlaw keinih cun cu ti i, Pathian rian kaltak ding kha ka chim duh lem lo. Kannih nih hneksaknak kan ton lio zongah Pathian nih kan himnak dingah a kan zohkhenh ko caah Pathian rian kha a dongh tiang tuan ko u sih law kanmah duhmi Vawlei rian kha tuan awkah i thim awk a si lo tiah chim ka duhmi cu a si. Kannih cu Pathian rianquan awkah thimmi kan si ahcun kannih cu midang he a ze i lei paoh ah ai dang ding kan si. Harnak sifahnak le hneksaknak kan va ton len zongah Pathian nih a kan khinhmi Pathian rian kha kaltak khawh a si lo. Kannih cu Pathian nih a kan thlakpiakmi “phaisa nek kha” char bu in hmailei ah kar a hlang dingmi kan si.

HNULEI AH KIR HLAH

Ai remcang lo caah, mi tampi cu harnak hneksaknak an ton tikah hmailei ah karhlang loin, hnu ah kir an hmang theo tawn. Saul i a nun zia kha zoh hmanh u sih. Saul cu siangpahrang a -uan ka lio hrawng ah Pathian nih thluachuahnak tampi a rak pek. Relcaww lo thluachuahnak tampi a rak cohlan hnuah Pathian bia ngaih le Pathian nih tuahter a duhmi a rak kawh hnawhchanmi rian kha tuan loin mibu i an duhning kha a zullh i rian a rak tuan. Amalek mi hna le an saram dihlak kha hrawh dingah Pathian nih Saul kha a rak fial.

Asinain Saul nih Pathian bia kha a rak ngai duh lo. Amalek Siangpahrang kha a thah lo pin ah mibu i an chimmi bia kha a rak ngaih caah Amalek mi hna i Turun le cawrun kha hrawk loin a zuah hna. Saul nih Pathian bia kha a rak ngaih lo caah Samuel nih Saul kha a chimhhrinh ko nain Saul nih Pathian bia kha a ngai hlei lo. Mibu i hmai ah Samuel nih Saul i duhnak kha a zawn than. (1Samuel 15:30). Mibu i bia kha a zullh i Saul nih a mi hna kha a uk hna. Nangmah zong Saul bantuk lungthin na ngeih ahcun hruaitu tha taktak cu na si rih lo. Hruaitu tha taktak cu Pathian i fapa (asiloah) Pathian i fanu a si caah Pathian i Thiang Thlarau i lamhruainak kha a zulmi a si awk a si.

Samuel nih Saul kha hitihin a ti, “Sihmanhsehlaw atu cu na pennak hi aa pehtlai lai lo. Zeitintiah Bawipa nih amah duhning lungthin a pumi pakhat a kaww cang: cun nangmah nih Bawipa nih an pekmi nawlbia kha na zullh hna lo caah, a mi hna cung i bawi sinak kha Bawipa nih amah cu a pek cang,” tiah a ti (1Samuel 13:14). Cu hnuah David cu Pathian duhmi phun a si. Amah cu Pathian nih tuah tiah a fialmi a tuah duh dingmi a si a ti. Lamkaltu 13:22. Cu bantuk mi hna cu Pathian nih a kaww hnuah cu bantuk mi hna nih cun Pathian duhning

in a tuan dingmi hna cu an si.

Chess kah i zuamnak ah aa zuamtu nih cun chess a zuk pakhat kha aa lak lai i a duhnak hmunhna ah a chiah. Chess kahnak a zuk cu thong in an tuahmi zuk (asiloah) plastic he tuahmi zuk a si. Nangmah nih chess a zuk pakhat cu na thim lai i na duhnak hmun a lawnnak hmun ah chiahnak nawl na ngei. Chess a zuk nih cun zehmanh a chim lai lo. Cu chess a zuk cu voi tampi thial ko hmanh law cu a zuk nih cun “voi tam tuk na ka thial cang, ka duh ti lo” tiah a chim lai lo. Cu thil umtuning kan zoh tikah diriam awk ngai a si ko. Pathian nih cuticun kan tuah ve seh law ti kha ka ruah. Ka minung pawl hi chess a zuk bantukin ka nawngai hna sehlaw a tha tuk hnga mu. Ka thial tik paoh ah an ka al bal lai,” ti a va si hnga.

Midang pawl hnulei ah an i chit nakhnga lam sial hlah

Thil tampi a ruang a um caah kannih kha midang nih an kan hnek khawh. Kan cungah huham an ngei kho ko. Vawlei cung Ralpi pahnihnak a chuah lioah France ramchung i Assembly of God Khrihfabu a rak hruaitu Pastor pa kha ka thinlung chung le ka mitthlam ah a hung cuang. Cu lio caan ah France ram chung mi hna cu phaisa an hmuhmi a tlawm tuk caah sifak rethei ngaiin khua an rak sa. Sihmanhsehlaw Switzerland ramchung mi hna cu phaisa tampi an hmuh lio caan a si. Switzerland ram i Assembly of God Khrihfabu i a ummi zumtu hna cu nun an siang ngai caah tangka kha an khawlh hna i cu an hlutmi tangka cu France ram i Assembly of God Khrihfabu i riantuantu hna kha phawtzam dingah France ram i, Assembly of God Khrihfabu hruaitu pa sinah an hung kuat.

Asinain France ram i, AG Khrihfabu hruaitu pa i a nupi nih Switzerland ram in an rak kuatmi thawhlawm kha pastor pawl sinah phawtzam loin Bank ah khawn dingah a vapa kha a forh. Cu bantukin Bank ah an chiah ahcun an caah a thahnem ngai ding a si. A nupi nih cuticun heh tiah a tukforh caah a vapa cu dinfelnak lam in pial in thawhlawm vialte kha Bank ah chiah ding cu a tha deuh hnga maw tiah ai ruah sek ve. Sihmanhsehlaw Pastor pa nih a nupi cu hitihin a ti. “Asilo dahkaw, mah phaisa hna hi pastor pawl phawtzam dingah khaukhihmi phaisa a si. Cucaah pastor pawl kha ka va ton hna lai i, ka va phawt hna

lai” tiah a ti. A nupi nih a vapa kha Hell tlakter dingah fawi tein a lemsoi khawh ko. Zeitluk thih a nungmi thil umtuning dah a si. Cu pastor pa cu Pathian kha a thizah caah a zumhnak ah fek tein a dir i Switzerland ram in an rak kuatmi thawhlawm cu a riantuanti hawi hna kha a phawtzam hna caah a hung langmi -hatnak cu Pathian nih cu pastor pa cu upatnak a pek.

Kan theih fian dingah a herh ngaimi thil pakhat cu a ra laimi nikhatkhat ah Pathian biaceihnak hmaiah kan dir cio tikah kan nupi hna (asiloah) kan pasal hna kan tukforhmi hna le kan lemsoimi hna kong kha tette khannak caan kan tuah cio te lai. Cu hlan ah mi thangchiat a hmang ngaimi nu pakhat kha Pathian nih a ka hmuhter. Asinain keimah nih ka rak ngiat ziarmi kha cu nu nih a rak hngal theng rua lo. Cu lioah cauk uk khat ai putmi Van mi pakhat kha ka hmuh i, cu Vanmi ai putmi Ball pen cu vuiho in an sermi aa dawh ngaimi Ball pen a si. Cauk cu kili a ngeimi pungsan cauk a si i cauk cungah sui in an tamh caah aa dawh ngai. Cauk chungah cun mi thangchiat a hmang ngaimi nu i, a chimmi vialte cu an tial dih. Cuka hmun ah cun cu nu i mi thangchiatnak a chimmi vialte kha Van mi nih tha tein a ngaih hnuah cauk chungah tling tein a tial dih. Ni khatkhat kanmah i, kan cauk pawl zong kha an kau te lai i, kan nunchung i, kan chimmi vialte kha cu cauk chungah kan rel than te lai. Kan chimmi vialte cu Vancung i cauk chungah kan hmuh than te lai. (Matthai 12:26; Biathlam 20:12).

Hmailei ah kar kan hlan lo ahcun kan cungah thatlonak a tlung lai

Hlan lioah America ram ah Baibal cawnpiaknak kan rak tuah lioah kum tampi Pathian rian kan rak tuannak Europe ram ah kir than dingah Pathian nih a kan fial. Pathian nih “Europe ram i thil umtuning kha kan hmuhsak hna lai, Nanmah nih kha thil umtuning kha Vawlei cung vialte ah nan phuan te lai,” tiah a kan ti. Kannih cu Europe ram ah kan rak kir than. Europe ram kan phak tikah Thlarau lei i, hruaitu minthang ngaimi hna cheukhat cu sualnak chungah an i ciah ko kha kan hmuh hna. Ka lungthin a fak tuk i Pathian sinah hitihin ka au. “Pathian, zeicahdah hiti bantukin a si hnga,” tiah ka ti. Cu tikah Pathian nih “Zeicahdah a si kan ti ahcun Baibal ningin si loin anmah duhning in le anmah hmuhtonmi lawng kha caan saupi an

2 Hmailei Ah Kal U Sih!

by Dr. Brian Bailey

6 Thlarau Lei Tlangcung Ah Kainak

by Daniel Gazaway

9 Lungrethei In Na Um Lio Caan Ah

by Jorge Chacón

10 Zungzal Hmunmi Vancung Ah Luhnak Nawl A Hmumi Hna

by Norman Holmes

ZION
MINISTRIES

Magazine Issue • 17

Editor: Norman Holmes

Cover Art & Layout: Carlo Aguilar

ZION PATHIAN RIAN AH hin phun le Khrihfabu thleidannak zehmanh a um lo. Hi riantuannak cu Bawipa nih a zohkhenhmi a si i Khrihfa hruaitu sinak ah khan i timhtuahnak a si i Khrihfa hruaitu sinak ah khan i timhtuahnak le i thuamhnak ah Bawipa nih a bawmh. Cu kawltung phak awkah, mah cawnpiaknak hi magazine in kan vun chuah.

cawnpiak hna, cucaah an Khrihfabu i minung hna zong nih an pastor pawl i a hmaan an timi paoh kha an i nunpi cang,” tiah a ti. Cu ti i hruaitu hna nih adik an timi ningin i nunpi ding cu a si kho ti lo. A phi a chuakmi cu anmah nih biatak le a tharmi lam in buaibainak kha fianter dingah an cawnpiak hna lo caah a hnu bik ah cun an thazang a hung der i, sualnak chungah an pil ko cang.

Hmailei ah kal u sih

Kannah cu hmailei ah kal dingah Pathian nih a kan duhpi bantu kin kan hmailei ah kawltung a um kha kan theih a hau. Hebru cakuat kan rel ah cun cucaah hmailei ah fong u sih, Khrihfa cawnpiaknak a hram kan i domhnak kha hnulei ah kaltak u sih law, a tlam a tlingmi cawnpiaknak kha fuh u sih, Santlai lomi rian kaltak kha a hram in i domh than lengmang ti hlah u sih, cun Pathian zumh zong kha a hram in i thawk than lengmang ti hlah u sih, tipil innak kong tehna, kutchuannak kong tehna, mithi thawhthannak kong te hna le zungzal biaceihnak kong tehna hi an hram ah i hel lengmang ti hlah u sih, Hmailei ah kal u sih, Pathian a hna a tlak ahcun kan kal kho hrimhrim ko lai. Hebru 6:1-3.

Hika hmunah kan hmuhmi cu hmailei ah kal dingah Pathian nih a kan duhpi. Hmailei kal cu duh awk ngaingaimi thil a si. Fa a hring kami an nupi le sinah an pasal hna nih an hal hmasa bikmi bia cu “A tlam a tling maw?” ti kha a si. Zapi nih lungtling in kan leh dingmi bialehnak cu “A tlam a tling ko” ti a si. Asinain cu tlamtlinnak cu bawhte a si lio i tlamtlinnak a si. Sihmanhsehlaw cu bawhte cu kum saupi bawhte a sinak ah um peng seh law tlamtlinnak a si kho lai lo. Zeicahtiah kan i ruahchanmi cu bawhte cu a hung than lengmang lai i puitlin a si tiang a than ding kha kan saduhthah a si. A ze i lei paoh kan zoh tikah an nunnak, an kum an khua tawk in puitlinnak an phak ding kha nu le pa nih kan duhpi hna.

Cu bantu kin kannih zong Bawi Jesuh Khrih he kan i pehtlaih tikah kha ka i dirhmun ah tlamtling tein lunglawmhnak le cu dirhmun i puitlinnak ah kan phan. Asinain cu nakin thancho deuh le puitling Khrihfa kan si awk a herh.

Cuticun “puitlinnak” ah kan phak dingah thanchonak a herh ti kha kan hmuh khawh. Paul nih a kan cawnpiakmi cu, “Bawi Khrih zumtu hna cu cawnpiaknak a hram hna kha cawnpiak an si i cu cawnpiaknak kha mithmuh kuttongh in a tongmi an si caah puitlin sinak leiah a kal cuahmahmi an si tiah a ti. Asinain anmah cu puitlinnak ah a tlam a tlingmi an si nakhnga a thuk deuhmi biatak kha an cawn a hau. Pathian biatak hmaan tein mi a cawnpiaktu saya bantu kin Pathian hnatlaknak kha kan hmuh khawh nakhnga fak piin kan i zuam awk a herh. 2Timote 2:15.

Puitlinnak si dingah sersiam kan si lioah a hram a simi Biatak i pinlei ah a thuk deuhmi Biatak a um rih. David Siangpahrang nih hitihin a chim. “Zumhawktlak lungthin hi na

duhmi a si, ka lungchung hi na finnak in khahter ko” Salm 51:6. Puitlinnak i a sang deuhmi dot ah kan phak khawh nakhnga a sang deuhmi, a thuk deuhmi Biatak kha kan theih, kan hngalh dingah Pathian nih a kan duhpi.

Pathian bia na cawn tikah, aho nih dah an cawnpiak, cawn dingah khoika hmun ah dah na kal timi hi a biapi ngaingai. Biakinn chungah na cawn ah siseh, Baibal sianginn ah na cawn ah siseh cu ti i na cawnnak thawngin na nunnak ram caah lam an hmuhter lai i, hmailei ah cawn chap ding tiang caah thathnemnak kha an pek lai.

Hlan lioah Baibal sianginn pakhat ah mithmuh kuttongh in a langmi thangnak lianpi a tlung. Asinain a caan a rem lo caah a neh hnu ah cun Khrihfa upa hna cu meeting an tuah i, dinnak kong a dotdot in a um kha an i ceih i, bia an chah. Cu hnu caan

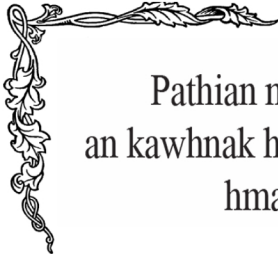
tawite ah hmailei ah an fong i, Pathian bia an hun i ruah tikah mah Baibal sianginn chungah thil pakhatkhat hnahnawnak (asiloah) ri khiahpiaknak a um caah thlarau leiah sang deuh le thuk deuh in an hngal kho ti lo. A ruang cu an pomnak ah a hmaan lomi cawnpiaknak a

um caah piangpai tein a ummi phuannak, a thukmi Pathian bia phuan hna kha an nunnak i puitlinnak caah tlamtling tein an i lak khawh ti lo caah a si.

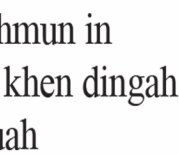
Biatak in Pathian kan kawltikah a dikmi Biaphuan cu kan nunnak ah a hung phan. Galati 1:17 chung bia kan zoh tikah Paul i a nun ram kong a chim tikah Amah cu thetse ram ah kum thum a um i cuka hmun ah Pathian nih Biatak he aa pehtlaimi finnak kha a cawnpiak. “Ka nun chungah a har ngaimi “thetse ram” chungin hmuhtonnak tampi ka rak ngei. Asinain cu bantu kin caan ah piangpai tein a ummi Biatak cu ka mitthlam ah a cuang peng” tiah Paul nih, mithmuh kuttongh in a tonmi kha a chim than. Pathian min, thangha ko seh. “A muhnik i a ummi rothil hna le aa thupmi hmun i a ummi hlawnthil hna kha kan pek lai,” (Isaiah 45:3). Cu rothil hna le hlawnthil hna cu hneksaknak le tukforhnak in khawh hnuah kan co te lai. A theitlaimi tukforhnak le hneksaknak ka ton lio caan ah Pathian nih hitihin a ka ti. “Na duhmi vialte cu atu na tonmi hneksaknak chungin na co zau lai. Asinain na tonmi hneksaknak chungin a muhnik chungah a ummi rothil hna le hlawnthil hna cu an um,” tiah a ti. Cu caan thawk in harnak le hneksaknak ka ton caan paoh ah a piangpaimi Biatak he aa pehtlaimi thluachuahnak kha ka rak kawlti, cu bantu kin thilung cu kai lak i ka nunpi.

Kan rak hmuh kan rak ton cang bantu kin puitlin si dingah hmailei ah kan kal lengmang lioah Pathian nih a kan kawhnak he aa pehtlaimi laksawng kha kan hmuh khawh nakhnga kawltung leiah thazang fakpi chuah in kan tlik awk kha Pathian nih a kan duhpi.

Hi vawlei cungah kan nun lioah “Na pastor cu ahodah a si” tiah an ka hal theo tawn. Pathian nih biaphuan a ka pekmi ah cu bantu kin biahalnak cu Vancung zongah an kan hal te lai.

Pathian nih a sannak hmun in an kawhnak hmuitinh kha khen dingah hmailei ah kal tuah

Kaa ruahchanmi cu ka tu pawl Vancung an phak tikah keimah kha an kutdong he an ka sawh lai i “kan tukhal nih hmuitinh kha a khen” tiah an ti te lai. Pastor pakhat nih hmuitinh kha a khen tikah Vancung zongah a Khrihfabu i zumtu hna dirhmun cu a hung sang ve. Hi vawlei cung kan nun lioah midang kha zeitluk in dah thathneknak kan pek khawh timi cu ruah awakah a nuam ngaimi a si.

Kanmah nih hmuitinh kha kan khen ahcun zeibantuk thil tha dah kan chuahpi khawh lai timi kha kan i ruahchan. Thlaici vorh ah ai thawh mipa Bianabia kha kan theih tikah an vuih ning kha phun thum in a um i, a let zakhat, a let sawmruk, a let sawmthum in an vui tiah kan theih. (Matthai 13:8). Mitampi nih cun hitihin kan chim theo. “Pathian ka thangthat. Kei cu a let sawmthum ka zun cang” tiah an ti i, cu ka dirhmun ah cun an lung a hmui i an ngol ko. Sihmanhsehlaw Vancung in lehmi bia cu “A let sawmthum cu a let sawmruk nakin a tlawm deuh tuk” tiah a ti. Vancung khua i dirhmun cu zakhat ah zakhat a si peng ko. Kan thlarau thanchonak dirhmun ah raling ngaiin le felfai tein tuan a hau. Kannih cu Bawi Khrih ah zakhat ah zakhat puitlingmi kan si tiang cu dirhmun phak dingah teima in tuan peng a hau. Pathian lianhgannak zakhat ah zakhat a tlin khawh nakhnga cunglei i, an kan kawhnaq kongah tinhmi hmuichon kan khen khawh ding caah le zakhat ah zakhat a vui nakhnga thazang chuah in tuan len ko u sih.

Kan nunnak ram ca i Pathian khuakhannak kha kan tuaktan tikah theihngal ah awakah a herh ngaimi cu ti le tlang khuaram umtuning zoh in khoika hmunhna ah dah Pathian nih a ka thlah ti le zeibantuk thlarau lei biakamnak le kawltung kha dah Pathian nih a ka chiahiak ti kha kan theihfian awk a si. Bianabia ah Pathian nih cawnpiaktu saya ah a kan kawh ahcun Pathian bia cawnpiak dingah kan i zuam lai i, Pathian nih a kan duhpimi cawnpiaktu tha dirhmun ah kan um khawh nakhnga kan i zuam a hau. Cu bantu kin kan tuan khawh nakhnga Pathian nih chiti a kan toih cangmi dirhmun caah Pathian i a biaphuan kha kan i nunpi dingah a herh ngaingai. Kan minung sinak ruamkainak, porhlawtnak vialte kha kan hloh dih a hau. Zeicahtiah Pathian nih amah khuakhan ningin tuan dingah a dawtnak le a velngeihnak cu a kan pek caah Pathian i dawtnak velngeihnak thawng lawng in cuka dirhmun ah kannih cu kan phan i, a rian kan tuan khawhnaq cu a si.

Mi pakhat i a nunnak kha tahchunnak ah kan vun chim ah cun a tha bikmi a co lo ahcun a di a diam kho lomi Kaleb kong hi kan hun chim hmanh lai. Kaleb cu zumhnaq ah zakhat ah zakhat puitlingmi a si caah Hebron tlang kha rak ka pe tiah Joshua sinah a hal. Joshua 14:12. Hebron tlang cu a theihtlei in minthangmi tlang a si caah Kaleb nih cu tlang kherkher cu duhfak ngaiin roco dingah a duh. Ruah awk a si ngaimi cu Kaleb nih “Hebron tlang i pinlei deuh a ummi tlang hmete kha

hung ka pe ko” tiah a ti khawhmi a si. Sihmanhsehlaw Kaleb caah cun Habron tlang theng te kha ai tinhmi hmuichon a si. Pathian nih kanmah caah chiti a toih ciami rothil nakin a hme deuhmi thil kha kan i thim awk a si lo.

Thetse ram i khual a tlawngmi Israel mi bantu kin um ding kan si lo. “Izipt ram ah kir than ko u sih,” ti ding nakin Pathian i tlangcung ah teima in kai ko u sih. Kan saduhthahmi kha hmailei ah chia peng ko u sih. Saul i aiawh ah David cu Siangpahrang caah thim a si. Zeicahtiah David cu Pathian he a san biknak tlang ah a kai peng caah a si. David nih a chim hnawhchanmi cu Salm 24:3 ah hmuh khawh a si. “Bawipa tlang ah ahodah a kai kho lai. A biakinn thiang chungah ahodah a lut kho lai.”

Kannih cu hmailei ah kal kan duh i kan hmai i a ummi dawnkhannak, le hnahnawhnaq hna kha hlohpiak dih a si kha kan hmuh tikah Pathian nih kan caah a kan chiahiakmi rothil co khawh dingah puitlinnak chungah kan lut kho cang. Cu bantu kin puitlingmi kan si nakhnga kan thinlung chungah Pathian thlarau nih purhdah khawhnaq nawl a kan pek tikah Pathian nih a fekmi zumhnaq kha a kan pek lai. Nanmah lakah mi cheu nih hi ca hi nan rel hnuah zungzal nunnak ah kal dingah a lung ai thlekmi

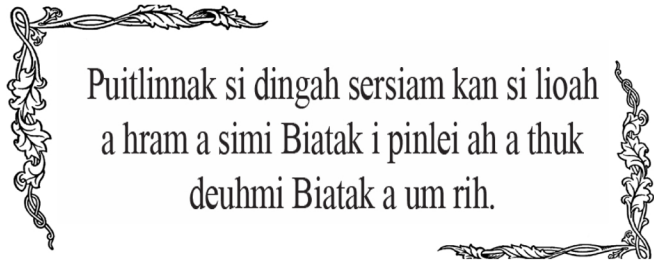
nan um ko lai. Nang tah khamh na si cang maw? (asiloah) a tlaumi maw na si? timi biahalnak leh ding i tim rih hlah. Asinain nai thim ding cu Pathian nih an kawhnaq hmuitinh kha na khen awk a si timi biakhiahnaq kha nai thim awk a si. Cu ti i chitithuh i kawhmi hna lakah Pathian he thuk deuh in kal

ti a duhmi, thianghlim tein Pathian he kalpi a duhmi hna lawng nih zungzal a hmunmi laksawng cu rothil ah an co lai i, cu ti a si lomi hna cu a niam deuhnaq hmunhna ah an um te lai.

Atu cu biachahnaq caan a si cang. Nan lak ah a cheu cu nan biachah dingah cuaithlainak cungah cuaithlai nan si cang. Nan thinlung chungin bialehnaq ah, nan nunnak cu Pathian i khuakhannak caah zakhat ah zakhat a tlin caah hmai ah na kal lai maw (asiloah) a tu na phaknaq hmun ah na tang lai maw timi thim ding pahnaq lakah pakhat kha zungzal na nunnak caah bia na chah a hau lai. Dinnak hmun ah dir dingah nai thim i, bia na chah bantu kin Pathian nih a vel le a zaangfahnaq cu an pek lai. Pathian nih hmai ah an kalpi lai. Pathian i a thianghlimmi tlangcung ah zungzal na um cang lai.

Hmailei caah Pathian i Biaphuan cu “Hmailei ah kal” ti a si ko lai. Kan pumpak cio in hmailei kal ding cu i nunpi u sih law tlikzuamnak ah kan thazang dihlak in tlik i zuam ko u sih. Cu tikah kan chungah Pathian cu aa lawm lai i, amah i lianhgannak chungah a kan hman tikah Bawi Khrih i a pennak chungah hlawhtlinnak a um lai.

Hi ca a tialtu Rev. Dr. Brian Bailey (1925-2012) cu Zion Fellowship le Zion Christian University ah President a rak tuan. Kum 60 leng Khrihfabu chungah zumhnaq leiah thanghnaq ah a rak bawmtu a si pinah vawlei cung ram tampi ah a kal i, Buu tampi kha a rak hruai hna, cauk (65) hlei a tialtu a si.

THLARAU LEI I TLANGCUNG AH KAINAK

By Daniel Gazaway

Hi capar ah chim ka duhmi cu thlarau lei i tlangcung ah kainak kong a si i, a dang chim chih ka duhmi cu “tlangcung ah a kai tu hna” an si i, Pathian thianhlimnak le Pathian i khuakhannak ah a kaimi hna an si. Kanmah nih cun sii-kan le toidornak timi biafang pahnih kong kha fiang tein kan zoh lai i, kan nunnak ram ah mithmuh kuttongh in kan zuhl awk a si.

Sii-kan

Sii-kan kan timi biafang i a sullam cu “thil a kalning tein zuhl le tuah” (asiloah) nawl a ngaitu i, a chimmi Bia kha ngaih le zuhl” tiah sullam a ngei. Cucaah ka lungchung i a hung chuakmi cu 2Timote 2:45 chung bia kha rel duhnak thinlung ka ngei. “Khrih Jesuh ralkap zumhawktlak bantukin sifah innak ah khan ing ve ko. Ralkap a ñan liomi nih cun a cung bawi lungton kha a duh caah ralkap a si lomi hna rian ah khan a sawhkalh lem lo. Tlik zuamnak ah a tlimi pa nih tlik zuamnak phung kha a zuhl lo ahcun laksawng kha a hmu kho lo.” Ka nun chung le keimah i, kongkau kongah kum tampi buaibainak ka rak ton lengmang. Ka nunnak caah zeibantuk rian dah ka ñan lai ti kha ka hngalh ko. Hlawhtlinnak hmuh dingah zeibantuk hlei kha dah a dotdot in kai a herh lai ti zong ka theih ko. Ka duhmi phaisa tampi zong zeitindah ka hmuh khawh lai ti zong ka theih ko. Hi thil hna nih hin nangmah zong cu ñul bantuk ah an ngerh lai ti cu ka theih ko. Inn pakhat ka ngei i, cu nak a ngan deuhmi inn dang ka duh ñan. Cun inn dang pakhat ka ngei ñan i, cu nak a ngan deuhmi inn cu ka duh ñan. Duhhamnak cu ka nunnak ah tuaktan awk lengmang in a um. Cu lioah sii-kan chungah um dingah ka hun i timhlamh lioah Pathian nih ka sinah bia a ka chimh.

Chim ding pakhat ka duhmi cu phaisa tam ial hmuhmi rian ña ngaimi ka ñan cuahmah lioah mah rian in phuah ding ah Pathian nih nawl a rak pek hna i keimah he aa tlakmi hmunhna ah ka phan. Nangmah cu nawl ngeitu hna nih na rian in an in phuah bal le phuah bal lo kong cu ka thei lo. Cu hlan na rak ñannak rian ah fel tein rian na ñan ko na bu in a ze i a ruang hmanh um tung lo ah na rian in an in phuah ah cun mi thinlung kha a khawh i, a intuar awkah a har ngai ko lai. Sihmanhsehlaw ni le thla caan sau nawn a hung liam tikah cun Pathian nih a ka chimhhrinhmi pei a si cu ti kha ka lung a hung piang.

Pathian nih khoika hmun ah dah a kan kalter ti kha ka ruah tikah, tahchunnak ah kannih cu tlangcung ah a kaimi kan si ahcun thlarau he aa pehtlaimi Zion tlang cungah kai ding kan si i, cuticun tlang kan kai lioah kan ton dingmi lungretheihnak, harnak hna kong ah kan lung buaibai awk a si lo. Biatak a si ko. Keimah cu inn ña pakhat le a man a fakmi inn chungkhar thilri hna kha ka

duh ngai ko. Sihmanhsehlaw Pathian nih ka sinah bia a chimmi cu, “Kan pekmi thilri cu na di a riam maw? Kan chiahnak hmunhna hi teh na lung a tling maw? Asiloah hi nakin a ña deuhmi thil na duh ti lo maw? tiah a ka hal.

Cu tikah Luke 10:38-41 chung bia kha rel duhnak thinlung a hung chuak. “Jesuh le a zultu hna cu khual an tlawn lioah khan khua pakaht an va phan i cuka ah cun minu pakhat a min Martha a simi nih a inn ah a rak tlunter hna. Nau pakhat a ngei i a min cu Mari a si. Mari cu Bawipa kehram ah cun a ñu i, a cawnpiaknak kha a ngai. Martha cu a rian a tam caah khan a ing a puang i, “Bawipa, ka nau nih keimah lawng rianñuan a ka rinh hi na ze i a poi lo maw? Va bawm tiah hun chim,” tiah a ti. Bawi Jesuh nih a lehmi bia kha na thei maw? “Jesuh nih, Martha, Martha, thil tam tuk kongah na lungre a thei,” tiah a ti.

Khuacaaan, khuacaaan ah cun kan ca i a herhmi rian kan ñan lioah thil dang kong nih hna a kan hnawh tikah Bawi Jesuh kehram ah -hut ding caan ña kha kan tloh tawn. A caan a hung phanh tikah kan caan ña cu zeidang thil nih dah a rak rolh hnga timi a ruang kha kan hun theih tikah cun caan ña cu a liam cang ai. Hi kong hi zeicahdah ka phuan ka ti ahcun Pathian nih amah a ñutnak kehram, tlang kha a kan kaiter duh i, cabuai cung i a tlami a ñiltawt ei awk nakin a thaw bikmi changreu kha eiter a ka duh. Zeihmanh tuah duh loin daiziar in kan um pengmi cu a ñiltawt lawng ei dingah kan i ruahchan caah a si ti kha ka hngalh. A ruang cu midang i kongkau ah kan rian kan i tamter i thilrit bantukin kan phawh caah a si. Kei cu chimhhrinnak ka theih hnuah ka hung fianmi cu cabuai cung in a tlami a ñiltawt kha ei dingah Pathian nih a duh lo ti kha a si. Ña tein tuak loin a herh lomi buaibainak ah a caan kan dihter ah cun Pathian cabuai cung i a sunglawi ngaimi Pathian bia changreu ei ding kha kan tloh sual men ko lai.

Phungthlukbia 24:3-34 chung i bia cu keimah i, ka nunning he ai khat tuk caah nangmah zong na theih ve awkah ka duh ngai. “Mi zaangthu pa lo kha ka tan i, ruahnak a ngei lo mipa mitsur dum kha ka pal.

Zohhmanh hling nih a zual dih i, vawlei cu thahau nih a khuh dih, a kullhnak lungchau cu an cim dih. Cun ña tein cucu ka zoh i khua ka ruat i hi cawnpiaknak hi ka hmuh. Cu cawnpiaknak ka hmuhmi cu hihi a si. “Tlawm tein it ko rih ning, tlawm tein i hngilh ko rih ning, Tlawm tein ka kut cu i din ko rih seh ti chungah hin, sifahnak cu mifir bantuk le herhbaunak cu hriam aa putmi mihramtu bang in na cungah a phan lai.”

Chimhrinnak le cawnpiaknak a um lo ahcun a cunglei i, thil umtuning bantuk khan a chuak kho i, Pathian i lam hmuh saknak

zong kha an thei kho ti lo. Cu bantuk thil umtuning cu zungzal laksawng a hmu lomi mitsur dum bantuk a si. Kannih zong cu bantuk mitsur dum bantuk kan si i, laksawng a hmu lomi kan si ve sual hnga maw? Pathian nih kanmit a ceuter i, Biatak kha a kan hmuhter ko nain zeirel loin kan um ahcun cu bantuk mitsur dum i mitsur kung bantuk kan si ko lai. Hlingkung hna cu vawlei cung ka nun lio i, lungretheihnak kong kha a langhter i, tahau nih a khuh dih a timi cu vawlei he aa pehtlaimi nuamhnak tehna kha a chim duhmi a si. Kan nunnak ram ah Pathian nih a kan tuahter duhmi thil nakin vawlei i thil biapi hna, lungretheihnak le nuamhnak tehna kha a biapi deuh tiah kan ruah ahcun Pathian kha mitsur dum i a leeng ah kan chiah timi sullam a langhter caah kan i ralrin awk ngaingai a herh ko.

Cun kan peh rih ahcun mitsur dum i a lunghau ka zoh tikah a cimhnak zawn kha ka hmuh. Fianter ka duhmi cu cu a cimhnak nih a chim duhmi cu Pathian bia cawnpiaknak ah lunghrinnak ngeih kha a si. Cawnpiaknak ah kan lung a hrin ah cun cu mitsur dum lunghau cu a cim lai i, kan nun ram ah buaibainak tampi kan ton lai. Cucaah Baibal nih hitihin a chim, “Cu ti thil umtuning cu ka zoh tikah chimhhrinnak aw kha ka theih. Cucaah sifahnak cu na cungah a phan lai,” tiah a ti. Chimhhrinnak kha kan ngaih awk hrimhrim a si. Cu lawngah kan nunnak ah thlarau lei sifahnak in kan luat khawh lai. Keimah hi Pathian nih tam deuh a ka chimhhrin ding ka si, keimah hi tam deuh a ka cawnpiak ding ka si, cuticun keimah nih thlarau lei tlang a zik tiang ka kai kho lai i Vancung ah zungzal a hmunmi laksawng ka co te lai.

Toidornak Thinlung Ngeih Tiang In Chimhhrinnak

Hmailei ah fong deuh u sih law toidornak thinlung ngeih awk a hauhning zoh hmanh u sih. Hebru 12:5 ah kan hmuhmi cu “Pathian nih a fale bantukin an chonh nakhnga lung thawnnak bia kha nan philh cang dahra? “Ka fapa, Bawipa nih an chimhhrin tikah zeirel loin um hlah, an sik tikah na lung dong hlah.” Pathian nih a kan chimhhrinmi cu a kan hruainak in siseh (asiloah) Pathian i a bia in a kan chimhhrin tikah zeirel loin kan um awk a si lo. Khuacaan ah cun Pathian nih a kan chimhhrin tikah kanmah le kanmah hitihin kan i ti theo tawn. “Hi tining in kan kal ah cun anmah nih zeitindah an ka ruah hnga, kei cu mah lam in kal cu ka duh ti lo, kaltak ka duh cang,” tiah kan ti i, kan lung a dong theo tawn. Kan nunnak ram ah chimhhrinnak kha kan ngaih duh lo ahcun Thiang Thlarau mei mit ding a fawi ngaingai.

Chimhhrinnak thawngin toidornak thinlung ngeih cu a tha ngaimi a si. Kan palhnak kha an phuan tikah “A si ngai ka palh taktak ko” ti khawh cu a tha ngaimi lungput a si. Pathian nih zeibantuk in dah lam an kan hmuhter ti hngalh dingah kan thlarau mit kan au a hau. Zeicahtiah khuacaan khuacaan ah cun kanmah le kanmah hi kan i zoh tikah tlang nakin kan sang deuh rua tiah kan i ruah sual theo caah a si.

Voikhat cu Pathian nih a rak ka chimhhrinmi kong ah Pathian kha hitihin bia ka hal. “Mah ti na ka chimhhrinnak thawngin kan nunnak ah zaidah a hung lang lai,” tiah ka hal. Ka nunank ram ah Thiang Thlarau Pathian nih itihin bia a chim. “Khoika ah dah ka phanh ti kha nai thei lo caah na mit a cawmi kha atu cu khua kan hmuhter cang,” tiah a ka ti. Hi bantuk chimhhrinnak kha kan i lak

khawh awk a hau. Cu lawngah Pathian nih a kan hmuh sakmi lam kha kan hmuh khawh lai. Cucaah Pathian lamhruainak kha ka rak hal lengmang. Zeicahtiah chimhhrinnak cu Pathian riantuannak ah a sunglawimi thil pakhat ah ai tel ve caah a si. Cucu a sunglawimi Pathian lianngannak chung i, Pathian rian pakhat a si ve.

Cucu ka lungchung ah ka ruah peng i Exodus 30:7-8 kha rel duhnak thinlung ka hun ngei. “Aaron nih mei-inn kha a zohkhenh hna tikah hi biaktheng cungah zing fate in zihmui kha a khangh lai. Cun zanlei i mei-inn a van hna zongah khan a khangh tawn lai. Hi zihmui khanghthawinak hi nan tefa chan vialte tiang in ngol loin nan tuah zungzal lai.” Zing fatin Aaron nih mei-inn kha mei a khangh i, zanlei fatin te mei-inn kha zinan a rawn than tawn.

Thil umtuning thleidan khawhnak ah aa pehtlaimi fimnak kong kha kan ruah tikah tlangbawi cu Bawi Jesuh kha a aiawh tiah theihhngalh khawh a si. Khrihfabu a umnak hi kum (2000) dengmang a si cang ti kha kan theih cio ko i, thlarau lei mit in kan cuanh ahcun kannih cu Khrihfabu i zanlei ninem caan lio i a nungmi kan si. Cucaah Khrihfabu i, zanlei ninem caan ah kan um lioah kan mei-inn cu a ceu khawh peng nakhnga a thiangmi zinan kan rawn a hau. Khrihfa a thancho lio bik caan i zanlei sang ah kan phanh lioah kan mei-inn chungah a thiangmi zinan kha kan rawn lai i, ralring tein hmailei ah karhlan ding kan si.

Moses i khanghthawinak chung i mei-inn i meica cu a tlumh cang caah mei a kang ciami meica kha kan riam tikah mei-inn cu a hung ceu deuh ngai. Keimah zong caan tawite ka nun chungah ka meica kha riampiak ka si ve. Ka nunnak ah ai benhmi ruamkainak, mah zawn lawng ruahnak, mah le mah i thangthatnak, le porhlawtnak timi meica hna kha Pathian nih a ka riampiak. Kha pawl kha kan nunnak ah aa benh ah cun cu pawl nih cun kan thlarau thawnnak le hip khawhnak kha a hrarh lengmang ko lai. Kan tehtekhanmi zong nih mi kha thazang a pe kho ti lai lo.

Cucaah Thiang Thlarau thawng in kan Tlangbawi a simi Bawi Jesuh nih kanmah i kan ruahnak le kan thinlung cawlcanghnak hna a kangmi meica kha a kan riampiak. Kan theih cia bantukin tuchan Khrihfa mi tampi lakah an tuahsernak vialte cu a kang i, thathnemnak aa chuahpi lomi Khrihfa tampi kan um. Asinain kannih cu, cu bantuk Khrihfa si kha kan duh awk a si lo. A ruang cu micheu khat Khrihfa hna cu Baibal ning si loin a herh lomi ah a hleihluat in an tuan tikah mei ah a kang dih i, kan tlangbawi Jesuh Khrih nih an nunnak meica kha a riampiak tik hna ah an tehte khammi cu midang caah thazang a pe kho ti lo tikah hnulei ah kir an hmang. Cucaah kannih nih hi kong hi fiang tein kan theih kan hngalh i toidor nunnak kha kan i hruk awk a si. Kannih nih Vawlei cung ramkip ah kal i Pathian bia tehtekhan bu in kan phaknak hmun ah thlennak a um nakhnga Pathian i a duhmi le ai tinhmi cu a si.

Pathian I Thiang Thlarau Pasarih

A cunglei i, biatlang he pehtlai in Isaia 11:2 i Pathian bia kha rel a hau. “A mi kha a uk khawh hna nakhnga Bawipa thawnnak nih amah cu fimnak le hngalhnak le thiamnak a pek lai. Bawipa duhnak kha zaidah a si ti a hngalh lai i, Bawipa cu a tih lai.” Hi thlarau pasarih hna cu Thiang Thlarau chungin a chuakmi a nge hna an si. Thiang Thlarau Pathian i, Baptisma kan in caah

Pathian cungah ka lung aa lawm taktak. Thiang Thlarau Pathian i laksawng phun kua kan co caah kaa lawm tuk. Sihmanhsehlaw Thiang Thlarau Pathian nih cu nak hmanh in a tuah khawh rih ti kha theih ka duh ko. Bawi Jesuh Khrih cu nangmah le keimah bantukin hi Vawlei cungah pumsa he a rak nun lioah Thiang Thlarau phun sarikh cu Bawi Khrih chungah a um. Cu bantukin chiti toihmi Thiang Thlarau phun sarikh cu Bawi Khrih chungah a um bantukin kanmah chung zongah a um kha fiang tein kan hngalh ko. Pathian nih amah i pastor hna, dinnak a hmumi cawnpiaktu hna le amah i tlangcung ah a kaimi hna kha hi bantuk chiti toih dingah Pathian i khuakhannak cu a si.” Bawipa Pathian nih thlarau in a ka khahter.

Pathian nih hmasa bik a kan pekmi Thiang Thlarau thawngin chiti a ka toihnak chan cu Thawngtha bia chim ding caah a si. Sifakmi hna sinah thawngtha phorh awk le lung a kuaimi hna damter awk le sal i a tangmi hna sinah chuahnak thanh awk le thong chung i a ummi hna sinah luatnak thanh awkah a ka thim i a ka thlah.” Isaiah 61:1. Pathian nih a thawngthabia kha chimter a ka duh tikah kha bantuk chiti toih awk kha kan herh ngai ko.

Thiang Thlarau Pathian nih a kan pekmi a pahnihnak laksawng cu fimnak le hngalhnak a si. Isaiah 33:6 ah kan hmuhmi cu, “A mi kha a hulphenh zungzal hna i, fimnak le hngalhnak kha a pek han.” Hi chiti toihmi cu kan nunnak le Pathian rian kan tuannak ah ni hmanung bik caan i a kan pekmi a si.

Pathian nih a kan pekmi a pathumnak laksawng cu Thlarau sinin a rami laksawng a si maw si lo ti thleidan khawhnak laksawng a si. Hi laksawng nih cun thil umtuning paoh ah Pathian nih zeitindah a tuah ti le zeicahdah cuticun a tuah hnga ti theihhngalh khawhnak kha Pathian nih a kan pek. Pathian i riantuannak chungah kannih cu a kan luanter khawh i Pathian i khuakhannak kha midang sinah fiang tein chim khawhnak fimnak kha Pathian nih a kan pek.

Pathian nih a kan pekmi a palinak laksawng cu lam hmaan ah a kan kalpimi laksawng a si i, mah laksawng hmu dingah chiti thuh a simi hna nih cun midang i an nunnak ah lam hmaan leiah a kalpi khotu an si. A cheu pastor hna cu ziaza a tha lomi hna he an i komh caah micheu hna i an nunnak lam an hmuhsak tik hna ah a ping ah an kalpi tawn hna. Kannih kha chiti a kan toih hnawhnak chan cu mi hna kha a dikmi le a hmaanmi lam ah hruai ding a si caah midang nih kannih kha ze lam dah kan zulh lai tiah an kan hal tikah kanmah nih Thiang Thlarau Pathian i a kan hmuhsakning bantukin mi hna kha a dikmi lam ah kan hruai hna awk a si.

Thiang Thlarau nih a kan pekmi a panganak laksawng cu khuaruahhar tuah khawhnak laksawng a si i minung ruah khawhnak i pinlei ah Pathian i khuaruahhar tuah khawhnak kha a tling tawn. Philippine ram ah Baibal cawnnak kan rak tuah i, cu cawnnak a dih hnuah kan unau pakhat nih kha ka hmun ah thil umtuning kha a ka chimh bal. “Rang i cit law a ka ti i, rang cu kaa cit i, a leikuang ah kan va kal. A chimmi cu mah ka hmun ah hin kum tampi ruah a sur ti lo caah mi tampi kha cuka hmun ah a pumh hna i Pathian cu khuaruahhar thil a tuah khotu a si kha mah ka i mibu hmai ah langhter a duh. A mi hna sinah hitihin a

chim. “Thaizing zanlei suimilam pa (2) ah ruah a sur lai. Asinain keimah leikuang lawng ah a sur lai,” tiah a ti hna. A chimmi bia cu ka theih tikah hitihin ka ruah. “A si kho hnga maw! Cu lio caan ah zaidah a hung cang” tiah ka hal. Cu tikah amah nih “An dihlak ka auh hna i a thaizing zanlei suimilam pa (2) ah ka leikuang chungah mibu cu ka pumh hna i, a caan a phanh tikah cun keimah leikuang thengte lawngah ruah cu a sur taktak ko,” tiah a ti. Mi tampi nih Pathian kha an zumh. Zeicahtiah Thiang Thlarau i, khuaruahhar tuah khawhnak ruangah a si. Thiang

Thlarau i khuaruahhar tuah khawhnak thawng in minung ruah khawhnak pinlei ah khuaruahhar thil a tlung taktak ko.

Paruknak chiti toihmi cu hngalhnak biathuk fiang tein chimthiamnak a si i, hi kong kan ruah awk ngai a si. Hi hngalh khawhnak cu a liam cangmi caan, atu lio thil a si liomi le a ra laimi

kong kha a kan hmuhter. Johan 16:13 chungah bia kan zoh tikah “Asinain biatak phuangu Thlarau cu a rat tikah biatak chungah cun an luhpi hna lai. Keimah nawl a si tiin zeihmanh a chim lai lo. A theihmi le a ra lai dingmi thil kong tu kha an chimh hna lai,” tiah a ti. Cucaah Thiang Thlarau i fimnak hngalh khawhnak in thil pakhatkhat kong kan theih a si ahcun, kan hngalh ahcun, mah kan hngalhmimi le kan theihmi cu zalong tein kan chim than khawh ko.

A hnu bik i Thiang Thlarau nih a kan toihmi cu Pathian kha tihzah ding timi a si. Mah laksawng a kan pek hnawhchannak cu Thiang Thlarau Pathian cungah a fekmi zumhnak ngeih kha a si i, cun a kan toih chih rihmi cu Pathian i lungthin kan ton soal lai lo ti tihnak kha a si. Pathian sinah thla ka cam tikah Pathian kha let hnih in tih ding le Pathian lungthin ka ton loin ka um soal lai ti tih bu in thla ka cam. Kannih Pathian tihzah bu in kar a hlangmi kan si bantukin kan pumpak cio kan nunnak zongah Pathian lung a tongmi kan si nakhnga kan i ralrin awk ngai a herh ko. Pathian lung a tongmi kan si ahcun Thiang Thlarau Pathian nih kha chiti toihmi phun sarikh kha pek chung awkah tiluannak tihrah ah kan hung si lai. Kan nunnak ram ah hi bantuk chiti toih awk cu kan herh ngai ko. Cu bantukin Bawi Jesuh nih hlawhtlinnak a hmuh bantukin kanmah zong teitu kan si lai i, hlawhtlinnak cu kan hmuh ve lai.

Hi bantuk chiti toihnak phun sarikh nih Pathian i khuakhannak hna kha a tlintar khawh lai. Asinain cu ti in Pathian i khuakhannak a tlin ding caah sii-kan he karhlan le toidor buin chimhhrinnak kha a ngaimi le a zulmi kan si awk a herh ngai ko. Cucaah tlang a kai timi ka hawile kha thazang pek ka duhmi cu kan khaultlawnnak lam kha zawh in a dongh tiang kal u sih. Tlang a zik tiang kainak nawl a kan petu Pathian nih kan khaultlawnnak a hram, a lai a dongh tiang thazang a kan pek i cu tlang cung in a kan awrh i a kan hngak pengtu kan Bawi Jesuh cungah lungfek in zum ko u sih.

Rev. Daniel Gazaway cu United States of America ram i Concord hmun i an dirhmi Faith Tabernacle Khrihfabu ah Pastor rian a tuan pinah The International Board of Zion Fellowship International Bu zongah chungtel pakhat a si fawn. Amah cu Baibal Sianginn tampi ah cawnpiaktu a si i, vawleicung ramzakip i hruaitu hna cawnpiaknak zongah cawnpiaktu a si.

LUNGRETHEI IN NA UM LIO CAAN AH

by Jorge Chacon

Kannah cu hruaitu kan si bantu kin hmasa bik i kan ruah tawnmi cu kan chuahpimi fimnak thiamnak ah kan chamhbau caah kan lungretheih caan le ngaihchiatnak kan ton caan tampi a um theo. Thlacamnak, mi ca i thlacampiaknak tiin midang cungah zawnruahnak kan ngei ngai nain ngaihchia le lungretheih bu in sungnahnak lawng kha kan ton lengmang. Cu bantu kin caan ah kan tuar kan ing kho lo i, lung donghnak le awlokchawng in kan um i zeicahdah cu bantu kin dirhmun ah kan phanh hnga tiah biahalnak tampi a chuak tawn. Zeibantu kin palhnak dah kan rak tuah suah hnga? Zei bantu kin zawn ah dah ka rak tluk hnga? Hlawhtlinnak hmuh dingah kan nun zia zeitindah ka thlen lai? Zeibantu kin rian dah ka tuan ah ka thancho deuh lai? Mah rian cu tuan awkah kan tlak maw? (asiloah) ka tuan liomi rian hi ka kaltak ah maw a that hnga? ti bantu kin biahalnak tampi a chuak tawn.

Cu hlan ah mi tam deuh i, kan nunnak ah cu bantu kin dirhmun ah kan phan cio ve si kaw, keimah zong cu bantu kin dirhmun ah ka rak phan bal ve. Asinain cu bantu kin dirhmun ah kan phak tikah ze i bantu kin thil tuah ding dah kan i thim timi a phi nih mi tampi i nunnak le hmailei i kan nun ram caah biachahnak kha a pek te ko lai. Tuan ding rian kha kan hlawt ah cun kan nunnak ram ah Pathian kawhmi kan si ti lo pinah donghnak a um lomi zungzal nunnak caah a thahnemmi zong kan si kho ti lai lo. Bia ngaita kan chim ahcun kan tuan dingmi rian kha kan kaltak ahcun thil tha vialte kha a hlonhmi, a hrawkmi he kan i khat ko lai.

Cucaah ruah than ding a haumi cu, “Cu bantu kin dirhmun phak dingah zeicahdah Pathian nih a kan hnatlakpi hnga? Kanmah nih toidor ngaiin kan zumh kan pom dingmi cu cu bantu kin dirhmun kan phanh lioah cawn awk tampi kan ngei ti le muhnhak chungah a man a harmi sui le ngun, lungvar tampi a um ti kha kan theih kan hngalh awk a herh. (Isaiah 45:3). Cucaah Pathian nih lam dang a kan sialpiak lo ti kha theih a herh. Hi kong he pehtlai in a tanglei i ka tial bantu kin tlawm tein chim ka duh.

1. Cu bantu kin a niamnak dirhmun ah kan phak tikah Pathian cu a tha i kanmah cu mithalo kan si ti kha kan hung i hngalh. Midang va bawmh dingah kan ti khawhtaww in kan i zuam len nain, kan bawmh khawh hna lo pinah ruahnak tha hmanh kan cheuh khawh hna lo. Cucaah a dikmi lam zawh ding ah cun Thiang Thlarau Pathian lawng nih a tuah khawh lai. Kan sungnahnak vialte chungin cawn dingah kan hmuhmi Pathian lawng nih a tuah khawh timi cu kan hung fiang ngai. Johan 15:5.

2. Kannah cu Pathian cungah ai hngatchanmi kan si. Pathian aw kha kan hung ngai deuh i kanmah i kalning nakin Pathian i hmuhsakmi lam ningin kan tuanmi kip ah kan zullh kan tuan. Cu pinah Thiang Thlarau i thawnnak, lam hruiainak kha kan thanter ahcun kan nunnak ram ah hlawhtlinnak kan hmuh deuh lai i,

zungzal a hmunmi theitlai zong tampi kan zuun lai.

3. Zungzal kan pa, Pathian i thinlung a kan hlimpiakmi kan hmuh tikah lam dang zullh kha kan duh ti lo. Pathian i a dawtmi nih Pathian timhpiakmi lam zullh loin hnulei ah a kir than tikah Pathian cu zeitluk in dah a ngaih a chiat lai ti kha caan tampi kan ngeihmi chungah kan ruah bal lem lo. Pathian kong ruah bu in, Pathian rian tampi tuanbu in kan rian a buai tuk tiah kan i ruah suah tawn. Cucaah khuacaan khuacaan ah cun Pathian nih hngalhter a kan duh bantu kin aa khatmi hmuh-tonnak kan ton ti tikah Pathian i a khuakhannak le a duhnak kha kan theih kan hngalh awk cu a biapi ngai ko. Jeremiah 9:23-24.

Ka ruah tawnmi cu, kanmah bantu kin hruaitu hna hmanh nih khuacaan khuacaan ah cun kan umtu, kan holhning le mi sinah bia kan lehning hna cu mah zawn lawng aa ruatmi kan sinak kha a lang ngai tawn. Cucaah kan nunning cu kan tla chin lengmang i, tukforhnak nih a kan tei tikah lung retheihnak tampi kan ton lengmang. Pathian nih a kan thiahmi Pathian rian tuannak chungin kan tlik kan zam lio hmanh ah kan umtuning vialte cu mah zawnruahnak umtu dan lawng in kan nung ko cang. A si khomi thil umtuning cu kan thinlung cu a kuai a maan i, kan -ahnak kan mitthli a hung liam ahcun a ra laimi caan tha cu, a thami cawwnak kha kan i lak lai i, dai tein caan hman bu in mah i pumpak ruahnak kha hlawt riangmang hnuah Pathian i khuakhannak tu kha kan thinlung chungah kan riahter lai i, kan i nunpi awk a si. Cu bantu kin lam zullh bu in kan hnulei i, kan rak umtuning lungretheih ngaihchiatnak vialte kha philh hnuah kan nunnak ram caah Pathian i kawhmi hmuhichon kha khen dingah kan tuah khawh lai.

Jorge Chacon cu a chuahnak ram Guatemala ah hruaitu dirhmun ah Pathian rian a tuan bu in Zion Christian University Institute Biblico Jesucristo, YWAM le Fundacion Agua Viva zongah hruaitu a si fawn.

ZUNGZAL A HMUNMI VANCUNG AH LUHNAK NAWL A HMUMI HNA

by Norman Holmes

Mikip nih an nun chungah an i tinhmi chunmang le kawltung an ngei cio hna. Kan rak ton kan rak hmuh cangmi thil umtuning le kan rak i lim cangmi thil vialte nakin a lian deuhmi, a tha deuhmi hmuh ding ah ruahchannak ngei bu in hmailei ah kan kal cuahmah ko. Zeicahtiah minung nih saduhthah kan ngeihmi hmuh awkah siseh, cun thil lian pipi hna hmuh khawh ding ah hlawhtlinnak hmuh ding ah Pathian nih a kan ser caah a si. Cucu Genesis 1:26 chungah a um bantuakin minung cu Pathian mui a kengmi Pathian he loin sermi kan si i, vawlei cung dihlahk kha minung nih uk ding ah sermi kan si.

Minung nih ai khat lomi rian phuntling cu kan nun lioah hlawhtlinnak hmuh dingah teima ngaiin kan tuan cio hna. Cu hlawhtlinnak hna cu rumnak, lunglawmhna, minthannak, hawikom tampi ngeihnak, mi cungah nawlgeih khawhnak le a dang hlawhtlinnak vialte an i tel dih. Asinain a hmaanmi hlawhtlinnak hmuh dingah a biapi ngaimi cu kan i tinhmi kawltung va phak lawng kha a za lo. Cu ti i, hlawhtlinnak caah zeitindah rian a dih tiang kan tuan khawh lai ti kha a herh ngai ko.

Cu hlan naite ah Vawlei cung i thawng an thanhmi chungah Germany ram i tlangvalpa pakhat kong kha chim ka duh. Cu tlangvalpa nih cu hlan kum hnih lioah a ngaknu sinah hitihin a chim. Vawlei hi ka lehthal lai i, minthang pakhat ah ka tuah lai tiah a ti. Asinain buaibainak tampi nih a nunnak kha hna a hnawh caah zaran an tuah ciomi lam ning in cun ai tinhmi a khuakhannak cu mithmuh kutongh in ka tuah kho lai lo ti kha kha tlangvalpa nih fiang tein a hngalh. Zeicahtiah cu pa i ai tinhmi kawltung cu France ram tlang cungah a zuang liomi Vanlawng chung i, Vanlawng mawngtu pa kha hramhram in amah duhning in mawnghter hnuah Vanlawng ai citmi minung (150) kha thi dih hna seh timi ruahnak kha khua a khan caah a si. Ai tinhmi cu Vawlei cung i vanlawng he khualtlawnnak rian kha a lettalam in a thlen khawhmi a si caah atu ah cun cupa cu thatlonak leiah minthang zong a si men ko lai.

Mi tam deuh nih cun zaran tuah kelmi lam zullh in sullam a ngeimi nunnak kha an kawl lioah a cheu hna nih cun phunglam upadi kha zullh loin upadi nih a khamhmi rian kha an tuah i, an duhmi kha hmuh dingah rianrang in an tuah an kawl tawn. Tangka le chawva a kawlm hna cheukhat cu upadi ningin an kal lo caah thong a tlami zong an um len tawn. Zeicahtiah a miak tampi hmuh awkah ningcang loin an tuan caah a si. Cu

bantuakin lentecelhnak lei zongah a cheu cu an khamhmi sii kha an din caah an hmuh cangmi medal laksawng kha an chuhipiak than hna. A caancaan ah cun pastor pawl i an rianuan ning kha kan dothlat tikah a cung phaw ah cun hlawhtling ngaimi an lo nain a donghnak ahcun an tlu an rilh ko kha hmuh khawh a si. Zeicahtiah an pumpak nunnak ah an caan tha kha a hman zia an thiam lo caah a si.

Kan Bawipa Jesuh Khrih cu hi vawleicung ah a rak nun lioah lamphawk zullh in khulrang in hlawhtlinnak hmuh dingah tukforhnak a rak in bal ve. Satan nih Bawi Jesuh kha hlawhtlinnak pek a rak timh lioah a chimmi cu, “Na khuk naa bil i na ka biak ahcun vailam cung i fahnak vialte kha tuar hau ti loin hi vawlei cung vialte le a sunparnak vialte kha kan pek lai,” tiah a ti.

Hlan lio kum tampi lioah Pathian rian ka rak tuan hmasat lioah thlarau thawnnak kha lamphawk in hmuh dingah an rak ka tukforh bal. Cu hlan naite ah keimah le ka innchungkhar cu Philippine ram Palawan tikulh chung i minung an um lonak hmun ah kan i thial. Inn lengah ka um lioah mibu bukhat cu ramlak lei lambi te kha an zawh i artlang in keimah lei ah an ra. An hruaitu upa cu ka sin ah a ra i, ka kut chungah thil pakhat a rak chia. Cu thil cu tha tein ka zoh tikah hrap tampi a ummi lungtum cungah rel khawh lomi caa (asiloah) hmelchunhnak pawl kha lungtum cungah cun an themh. Cu lung cu ka zoh lioah an hruaitu pa nih hitihin a ka ti. Hi lungtum hi nai lak ah cun mizaw pawl thla na campiak tik hna ah an dam khawh nakhnga thawnnak kan pek lai,” tiah a ka ti. Ka lung chungah ka hun hngalhmi cu hi hruaitu pa nih hin hika i tikulh hi khuachia thawnnak he a uk caah camhthiam nakin a ka lemsoimi a si. Lungtum cu ramlak ah ka hlawnh hnuah, “ka duh lo” tiah fak piin ka au tikah mah an hruaitu le a hnuzul pawl cu lo diam an tlaw ko.

Lamphawk (asiloah) phunglam upadi zul loin mi cheukhat cu an nunnak chun ni hrawng an phak lioah fawi tein hlawhtlinnak a hmumi an lo nain an donghnak zeitindah a si ti kha dothlat awk a herh ngai ko. Vawlei cung kan nun lioah kum 20, kum 40, kum 60, an si lio i hlawhtlinnak a hmumi hna cu a tha ngai ti awk a si hrim ko. Asinain a ra laimi zungzal nunnak ram i hlawhtlinnak he kan tahchun ahcun vawlei cung i caantawite ca lawng a simi hlawhtlinnak cu thil tenau sawhsawh men a si ko.

Cauk tampi an tial i, zeitindah hlawhtlinnak kan hmuh khawh lai tiah an i zuam cuahmah cio ko nain cau uk khat lawng nih caan saupi a nguhami le sullam a ngeimi hlawhtlinnak kha a kan

hmuhter khawh. Cu cauk cu Baibal ca a si i, cu cauk nih zeitindah duhdimmi nunnak cu zeitindah a ser khawh lai ti kha fiang tein a langhter pin ah Vanram kan phak tikah lianngan ngaiin donnak le a man a sunglawimi le zungzal a hmunmi laksawng kan co te lai ding kong kha fiang tein a kan chimh. Hi duhdimmi innka chungin Vancung ah zeitindah kan lut lai ti kha 2Peter 1:10-11 chung bia ah hmuh khawh a si. “Cucaah cun ka u le ka nau hna, Pathian nih an thimnak hna le an kawhna hna cu nan chungah fehter chinchin ko u, cuti nan tuah ah cun nan tlu bal lai lo. Cuticun kan Bawipa le kan Khamhtu Jesuh Khrih pennak zungzal in a hmunmi chungah khan luhnak nawl nan hmu lai.”

Pakhatnak ah kan ruah ding cu zungzal in a hmunmi Vancung ah khan luhnak nawl timi cu ze kha dah a chim duh? Cuk dang i an lehmi ahcun hitihin an tial. “A lianngan ngaimi donnak” (asiloah) “A sunglawimi donnak” he “zungzal nunnak ram” (asiloah) “Vanram” ah luhnak ti in sullam a ngei. Asinain hi Baibal ca cang i Peter nih ralrinnak a kan pekmi ah kannih cu kawhmi kan sinak le thimmi kan sinak kha fehter dingah zuamnak kan ngeih lo ahcun Vancung ah sunglawi ngaiin an kan dong lai lo. Mi kip nih Vancung ah lianngan ngaiin donnak le laksawng cohlan bu in kan lut lai lo. Baibal ca kha tha tein kan zoh tikah kan hmuh khawhmi cu a tanglei i kan langhter mi ai khat lomi mibu bu (3) hna lawng nih Vancung ah lut an duh.

Bu (1) Nak.

Zungzal A Hmunmi Vancung Ah Luhnak Nawl A Ngeimi Hna

Matthai 25:21-23 chung i Bawi Jesuh chimmi ah Bawi Jesuh Khrih i a sal hna tampi cu Bawipa hmai ah an dir tikah cawnglawmhnak le laksawng tampi an hmu te lai. Bawi Jesuh nih hitihin a ti te hna lai, “Sal tha, zumhawktlak sal, na tuahmi cu a tha ngaingai. Tangka tlawmte na lehthalnak ah zumhawktlak na si. Cucaah tangka tampi tawngthamtu ah kan chiah lai. Rak lut law ka lunglawmhnak hi i hrawmve,” tiah a ti.

Mithiang Paul cu a nunnak a dongh lei sangah a sunglawimi Vancung laksawng tampi a hmuh kha ai hngalh. A nunnak a dongh lai caan Martar in a thih hlan te ah a hmanung bik cakuat kha a tial i hitihin a thanh hna. “Tlik zuamnak ah khan ka tha a dihumnak in ka chuah cang, a dongh tiang khitkhet in ka tli cang, zumhnak kha fek tein kai tlaih zungzal. Atu cu teinak laksawng nih khan a ka hngah ko cang, cu laksawng cu ka Bawipa dinnak Bawi nih cu ni i a ka pek laimi dinnak suiluchin cu a si, keimah lawng cu a ka pekmi ka si lai lo, amah a langh lainak dawtnak in a hngaktu vialte hna zong kha a pek ve hna lai.” 2Timote 4:7-8.

Zumhawktlak sal a simi Vanram ah a lutmi pa kong kha ka chim hmanh lai. Pastor pakhat cu a thi i, nu pakhat nih langhnak a hmuhmi kha zohchun awakah chim ka duh. Vancung innka a hung i awng tikah vawleicung a rak um lio i pastor nih a rak bawmhm hna tampi nih an pastor pa an rak don kha cu nu nih cun a hmuh. Mi tampi nih pakhat chingchang in an pastor pa cu an rak don, an rak lawmhm hna kha minu nih a hmuh tikah Vawlei cung a rak um lio i a phunphun in arak bawmhm hna kha hmelchunhnak bantukin a hmuh than. Cu hna nih cun an pawng i a dirmi Vanmi sinah a man a harmi sui le ngun, lungvar kha an pek i pastor pa

sinah hitihin an chim. “Kan cungah thatnak na kan tuahpiakmi cungah zungzal in kan i lawm,” tiah an ti. Vanmi nih sui luchin cu ai put lioah mi pakhat hnu pakhat anmah i a man a sunglawimi sui le ngun, lungvar hna cu Vanmi kha an pek cio i, Vanmi nih mah a sunglawimi sui le ngun, lungvar hna cu pastor pa i, sui luchin ah cun khat thup in a tar di hna. Cu hnuah khamh a simi, mithiang vialte nih pastor pa cu an don i pastor pa i sui luchin cungah cun sui le ngun lungvar hna cu khat thup in an tar hnuah mah sui luchin cu vanmi nih pastor pa lu cungah a hun ching tikah cu ti i, upatnak an pekmi cu Vanram ah a thar in a rak lutmi kha lianngan ngaiin an donnak le upatnak an pek cu a si.

Hi dot ah an phanh tikah pastor pa nih Vanmi kha hitihin a ti. “Zaangfahnak in bia kan hal hmanh lai,” “Bawi Jesuh Khrih kha ton ka duh ko” tiah a ti. Hmakhat ah Bawi Jesuh Khrih cu a hung i lang i zumhawktlak a sal tha kha a pa inn ah cun a kalpi. Cu ti in a dir lioah pastor pa nih cun Bawi Jesuh Khrih i kehram ah a bok i a sui luchin zong cu Bawi Jesuh kehram ah a chiah. Cu hnuah “Bawipa, ka caah na rak tuahmi vialte cungah zungzal in kaa lawm,” tiah a ti.

Baibal nih a kan cawnpiaakmi cu Vancung ah mitampi cu lianngan ngaiin don kan si te lai. Cu bantuk in a sunglawi bik in a kan dongtu cu Bawi Jesuh Khrih a si. Hi kong hi Salm 24 chungah kan hmuh khawh. Bawi Jesuh cu thlan in a thawh than hnuah Vancung ah a kai i Vancung Innka ah a hung lutmi kha profet bia an chim bantukin kan hmuh khawhmi a si.

Salm 24 a rak tial hmasatu cu David Siangpahrang a si. Pathian i Biakamnak kuang kha Jerusalem khua ah an kalpi lioah mizapi nih lianngan ngaiin an rak don i, mah kong cu 1Chanrelnak 15 chungah rel khawh a si. Asinain Biakamnak kuang cu an thiar i, lianngan ngaiin upat peknak he an donmi kong cu Bawi Jesuh Khrih i profet a chimmi bia a si. Bawi Jesuh nih Galatia cakuat 4:26 ah Vancung pennak kong a chim tikah “Vancung Jerusalem” cu Vancung luhnak innka a si. Cu Biakamnak kuang cu Zion tlang cungah an chiah i a tu ah cun Bawi Jesuh cu Vancung Zion tlang i Bawi thutdan cungah a dir ko ti kha Biathlam 14:1-3 chungah kan hmuh.

Mi vialte, miphun vialte nih an theih nakhnga David Siangpahrang nih Salm 24:7-10 chungah a tialmi cu Biakamnak kuang cu Vancung kutka in an kalpimi cu Bawi Jesuh Khrih a tum thannak le teitu Siangpahrang kha upat peknak le lianngan ngaiin donnak kong a langhter mi a si. Kutka hna kaupi in hung u, zungzal in a ummi innka hna, kaupi in hung u a liannganmi siangpahrang cu a lut lai, a liannganmi siangpahrang cu ahodah a si? A liannganmi Siangpahrang cu a thawng i a lian a nganmi, raltuknak hmun in teitu a simi Bawipa kha a si. “Kutka hna kaupi in hung u, zungzal hmunmi innka kha kau piin hung u, a liannganmi Siangpahrang cu a lut lai, a liannganmi Siangpahrang cu ahodah a si? Amah cu ralkapbu Bawipa, a liannganmi Siangpahrang kha a si.”

Biakam kuang cu an rak thiar i Bawi Jesuh Khrih cu lianngan ngaiin Jerusalem khua chungah a hung luh tikah mibu nih Bawi Khrih kha lianngan ngaiin an au i an rak don. Asinain cu ti a sinak cu Vancung kutka ah Bawi Jesuh a tum than tikah cu bantuk thil umtuning kha rak hmuh chungnak caah vun hmuhter

ta duakmi a si. David Siangpahrang le Israelmi hna cu muko, tingtang, thanglawi, khuang, sumsel aw dawh phuntling an tum i, hla dawhdawh sak bu in Biakamnak kuang cu Jerusalem kutka in an thiarmi cu zoh tikah Bawi Khrih Vancung i a kai lio nak hmanh in a ropui deuh lai ti awk in khin a um. Bawi Jesuh Khrih cu Vancung kutka hram ah a phanh tikah Vanmi nih cu bantuk khan lianngan ngaiin an rak don ve ko lai. “Kutka hna, kaupi in i hung u, zungzal in a hmunmi innka hna kau piin i hung u, a liannganmi Siangpahrang cu a lut lai.” Cu hnuah a dang Vanmi pakhat nih cuticun a au ve ko lai. “A liannganmi Siangpahrang cu ahodah a si? Cu tikah an rak lehmi cu “A liannganmi Pathian cu Bawi Jesuh Khrih a si. Raltuknak ah a thawng i, a ral a tha. Amah cu sualnak, Hell le, thlan pawl cungah teitu a si. Vancung kutka cu kau piin an hun i a liannganmi Siangpahrang cu a lut cang.” A si tak ko.

A si hrimhrim lai tiah ka zumhmi cu Bawi Jesuh Khrih cu Vailamtahnak ah teinak a hmuh hnuah thihnak in a tho than i teinak lianpi he Vancung ah a kai than tikah Bawi Jesuh cu zungzal i a hmunmi Innka” ah “a lianngan bikmi donnak” he an don.

Bu (2) Nak

Vancung Kutka Ah An Lut Nain

Laksawng Tlawmte Lawng A Hmumi Hna (Asiloah)

Upat Peknak Tlawmte Lawng A Hmumi Hna

Mi a cheu cu Vancung kutka ah luhnaw nawl a hmumi an si ve ko. Cu pawl cu Vawlei cungah an rak um lioah Pathian sal an rak si lioah zumhawktlak saltha cu an rak si lo. Micheu Khrihfa hna cu an nunnak kha Vawlei he aa pehtlaimi kawltung phak ding lawngah an hman i, Pathian le Pathian i a khuaram caah cun tlawmte lawng an tuan. A cheu cu Vawlei cungah sualnak chung lawngah an rak i bualh caah an thih deng tik lawngah ngaihchihnak kha an ngei. Cu hna cu Vancung ah laksawng a hmumi bantukin Pathian i vel le zaangfahnak cu an co ve ko lai nain cu bantuk ziaza a ngeimi cu vawlei cungah a rak um lioah zungzal he ai tlakmi Pathian rian te tlawmte lawng a rak tuanmi an si. Annih cu vawlei cungah an nun lioah Pathian rian

an tuannak ah zumhawk le bochan awk tlak an si theng lai lo. Vawlei cung an nun lioah ahohmanh kha an rak bawmh bal hna lo caah vancung an phak tik zongah ahohmanh nih don loin an um men ko lai. Annih cu zakhat ah zakhat a thei a tlai lomi (asiloah) a let (60) a let (30) hmanh a thei a tlai lomi zumtu pawl zong an si men ko lai. A cheu cu anmah thil ti khawhnak uanhlarnak in Pathian rian an tuan i, zakhat ah pakhat lawng hlawhtlinnak a hmumi an si. Zeicahtiah anmah cu an caan, Pathian sinin an hmuhmi Thiang Thlarau laksawng le anmah i an i chuaipimi thil ti khawhnak hna kha vawlei cung an nun lioah an lunghmuhnak ding ca le a hmun lomi thil, kawlnak ah an caan le an nunnak kha an rak hman caah a si. Hi bantuk ziaza a ngeimi hna cu zungzal a hmunmi laksawng kha tlawmte lawng an hmu lai. Kalati 6:7; 2Korin 9:6.

Atu ahcun Baibal nih a kan cawnpiakmi cu ziaza tha le thil tha tuahnak thawngin Vanram kan phan lai lo. Efesa 2:8 chung i bia nih hitihin a kan ti. “Nannih cu vel an ngeih hna caah an khamh hna i, khamhnak nan hmuh cu amah nan zumhnak thawng in a si. Khamhnak nan hmuhmi cu nanmah tuahnak a si lo. Pathian laksawng a si. Hi ruangah hin nan i porhlawt khawhmi zeihmanh a um lo. Zeicahtiah nanmah tuahnak thawng in nan hmuhmi a si lo.” Khamhnak kan hmuhmi cu thatnak kan tuah ruangah a si lo. Bawi Jesuh Khrih nih kanmah aiawh ah Vailamtahnak ah thihnak a in caah kannih cu Vancung kutka ah luhnaw nawl kan hmuh. Asinain Vawlei cungah a tham i ziaza kha kan i hruk i Pathian i velngeihnak thawng in a kan thiahmi rian kha a dih tiang in kan tuanni cungah zungzal a hmunmi laksawng cu kan co ve lai. Biathlam 22:12 chungah Bawi Jesuh nih a chimmi cu “Ngai hmanh ka ra zau lai. Mi kip an riantuanning cio in pek awkah ka laksawng cu ka rak i put lai,” tiah a ti. Cun Matthai 25:21 chungah Bawipa nih cun “Saltha, zumhawktlak sal, na tuahmi cu a tha ngaingai, tangka tlawmte na lehthalnak ah zumhawktlak na si. Cucaah tangka tawngthamtu ah kan chiah lai. Rak lut law ka lunglawmhnak hi i hrawm ve,” tiah a ti. Sihmanhsehlaw Pathian rian ah zumhawktlak sal a rak si lomi cu an nunnak a dongh tikah Pthian i lunglawmhnak ah an i hrawm kho lai lo. Mi tampi cu an kum a upat hnu lawngah an sualnak

PCBS
PHILIPPINE CHRISTIAN BOOK STORE

<p>NCR 1 PCBS ALABANG (02) 836-7172 / 842-0208</p> <p>PCBS CCF-CENTER (02) 477-5082</p> <p>PCBS FARMERS (02) 709-2469</p> <p>PCBS MAKATI-BETHANY (02) 824-1946</p> <p>NCR 2 PCBS EDSA (02) 413-7775 / 726-7677</p> <p>PCBS FAIRVIEW (02) 355-6900</p> <p>PCBS MASAGANA (02) 353-3898</p> <p>PCBS MONUMENTO (02) 361-2388</p> <p>REG. 1 PCBS BAGUIO (074) 619-1703</p>	<p>PCBS DAGUPAN (075) 515-4315</p> <p>PCBS LAOAG (077) 670-7648</p> <p>PCBS LA UNION (072) 607-3008</p> <p>PCBS URDANETA (075) 968-2678</p> <p>REG. 2 PCBS SANTIAGO (078) 305-0895</p> <p>PCBS SOLANO (078) 326-5614</p> <p>PCBS TUGUEGARAO (078) 844-0102</p> <p>REG. 3 PCBS ANGELES-STO. ROSARIO (045) 888-0990</p> <p>PCBS CABANATUAN (044) 940-0792</p>	<p>PCBS MARILAO - SM (044) 913-2036</p> <p>PCBS MALOLOS (044) 794-9491</p> <p>PCBS OLONGAPO (047) 223-7620</p> <p>PCBS TARLAC (045) 982-2471</p> <p>SOUTH LUZON 1 PCBS BATANGAS (043) 702-3175</p> <p>PCBS LIPA - SM (043) 784-0242</p> <p>PCBS LUCENA - SM (042) 710-4488</p> <p>PCBS PALAWAN (048) 433-6655</p> <p>PCBS LEGASPI (052) 480-7556</p> <p>PCBS NAGA (054) 472-7112</p> <p>SOUTH LUZON 2 PCBS DASMARINAS-SM (046) 416-5913</p>	<p>PCBS IMUS- AGUINALDO (046) 424-9823</p> <p>PCBS LOS BAÑOS (049) 536-1863</p> <p>PCBS PINAMALAYAN (043) 284-3117</p> <p>PCBS SAN PABLO (049) 561-1931</p> <p>PCBS STA. ROSA - SM (049) 534-4729</p> <p>VISAYAS PCBS BACOLOD - ROB (034) 441-2648</p> <p>PCBS BACOLOD - RIZAL (034) 708-8380</p> <p>PCBS CEBU (032) 253-5787</p> <p>PCBS DUMAGUETE (035) 225-8375</p> <p>PCBS ILOILO - ROB. (033) 337-5670</p> <p>PCBS ILOILO - SM (033) 509-5045</p>	<p>PCBS TACLOBAN (053) 832-0243</p> <p>MINDANAO 1 PCBS DAVAO - BONI (082) 221-2824</p> <p>PCBS DAVAO - MCBS (082) 227-6401</p> <p>PCBS GEN. SANTOS (083) 552-0954</p> <p>PCBS KIDAPAWAN (064) 521-0140</p> <p>MINDANAO 2 PCBS BUTUAN (085) 816-1862</p> <p>PCBS CDO - CORRALES (088) 856-6772</p> <p>PCBS PAGADIAN (062) 308-1031</p> <p>PCBS ZAMBOANGA (062) 955-3056</p> <p>Head Office: # 568 Sierra Madre Street, Highway Hills, Mandaluyong City Telefax: (02) 591-5508, (02) 532-5355 Email: pcbl.rmd@gmail.com</p>
---	--	--	--	--

kha an i ngaihchih i, lungretheihnak kha an tuar. Zeicahtiah an caan tha kha santlailo in an rak hman caah a si. Solomon nih a hmanung bik i a tialmi cauk pawl cu a nunnak a dongh lai ah a tialmi an si i, cu hna lakah phungchimtu cauk chungah Solomon nih a chimmi cu minung kan nunnak cu pakpalawng a si ko. Lungretheihnak le ngaihchiatnak lawng in a khat ko tiah a ti. Solomon a nunnak cu thatnak in ai awt nain a kum a upat lei sang ahcun hnulei ah a kir than bantukin a nungmi mi cheu an um len ve. Cu bantuk mi hna cu an sualnak an i ngaihchih caah Vanram ah an phan ve nain teinak he a lutmi cu an si lo. Annih cu ngaihchia le lungrethei in vanram ah a lutmi an si. Cu ti a si lioah mi pakhat cio i an mitthli kha hnawhpiak an si lai ti a si. Biathlam 7:17 le 21:4 kha rel hmanh. Cuaah lianngan ngaiin don le lunglawmhnak lianpi he Vanram kutka ah kan lut ahcun zeitluk indah a va that deuh hnga.

Bu (3) Nak Vanram Luhnak Kutka Ah Luhnak Nawl A Hmu Lomi Hna

A phun thumnak mibu hna cu Vancung kutka ah lut a duhmi an si ko nain mah hna kha an dothlat tik hna ah an tih an lau i, hnulei ah a tli thanmi hna an si. Hi kong he pehtlai in Bawi Jesuh Khrih nih tlangcung cawnpiaknak ah ralrinnak a rak kan pek cang. Bawi Jesuh nih hitihin a chim. “Bawipa, Bawipa tiah a ka timi paoh nih Vancung pennak chungah an lut dih lai tinak a si lo. Sihmanhsehlaw vancung i a ummi ka pa nih buah hna seh ti a duhmi a tuahmi lawnglawng kha an lut lai. Cu Ni cu a phak tikah mitampi nih keimah cu Bawipa, Bawipa! khuachia kha tampi kan thawl hna i khuaruahharnak tampi kan buah hna an ti lai. Khi tikah annih cu ka thawh hna lai i, Nannih cu aho nan si kha kan hngal bal hna lo, kal ko u, thatlonak a tuahtu hna,” tiah ka ti hna lai. Matthai 7:21-23.

Hi ralrinnak pekmi ah fiang tein kan theih khawhmi cu, cu hlan ah Bawi Khrih cu kan theih i Thiang Thlarau Pathian thawnnak he Pathian rian a tuanmi hna sinah Bawi Jesuh nih a chimmi bia a si. Sihmanhsehlaw Bawi Jesuh kha fiang tein a hngalmi le chiti toih a simi, Pathian sinin nawlgeihnak a hmumi hna kha Bawi Jesuh nih “Nannih cu aho nan si kha kan hngal bal hna lo,” tiah zeicahtiah a ti hna hnga? A tanglei i Baibal ca cang nih kha kong kha fiang tein a langhter lai.

Ezekiel 18:21-22 chungah Pathian nih hitihin a chim. “cun miḥalo pa nih a thatlonak vialte kha a hlaut hna hnga i ka nawlbia vialte kha a buah hna hnga i a dingmi le a hmaanmi thil kha a buah ko hna hnga. Cu pa cu a nung lai, a thi lai lo. A tuahmi thatlonak vialte kha philhpiak a si lai i dinnak a tuahmi ruangah khan a nung lai.” Hi bantukin Pathian bia nih a langhter mi cu Khrihfa hna i an zumhnak ruangah Pathian lianngannak a hung langh tikah misual cu aa ngaichih i dinnak lei nunnak ah a nunnak ai thlen ahcun a tuahmi sualnak vialte kha Pathian nih a philhpiak lai.

Mi tam deuh mi Khrihfa hna nih hi bantuk zumhnak lei i cawnpiaknak kha an lung a piang ko nain mah cawnpiaknak he aa ralchan i aa khatmi cawnpiaknak tu cu an lung a piang kho lo. Mah kong he pehtlai in Ezekiel 18:24 ah hitihin a chim. “Cun miding mipa nih a ziaza ding kha a hlaut ko hnga i miḥalo mipa

nih fihnung a phunphun a tuahmi kha a buah ve ko hnga, mah hihi buah bu in a nung kho hnga maw? Nung hlah, dinnak a rak buahmi vialte kha hngalphiak a si lai lo. Zumh awktlak loin a nung, a sual i cucaah cun a thi lai.” Hi Baibal cacang nih a kan cawnpiakmi cu thiamcoter a si cangmi Khrihfa nih sualnak kha a buah i hnulei ah a kir than ahcun anih cu thiamcoter a rak cangmi kha a philh men ko caah a sualnak ruangah anih cu thah si lai i Pathian nih cu bantuk minung cu a philh kohna lai. Cu bantukin Pathian nih annih kha “Nannih cu aho nan si kha kan hngal bal hna lo,” tiah a ti. Cu bantuk mi tampi cu cu hlan ah Bawi Jesuh kha an hngal i a sal an rak si nain sualnak chungah an tum than caah a si. Cu pinah Matthai 7:23 chugnah Bawi Jesuh nih hitihin a bia kha a fehter chin. Khi tikah annih cu ka thawh hna lai i, Nannih cu aho nan si kha kan hngal bal hna lo, kal ko u thatlonak a tuahtu hna, tiah ka ti hna lai.

Mi a cheu nih cun a khing aa tluk lomi cawnpiaknak kha hitihin an chim tawn. Khamhnak caah Pathian i vel le zaangfahnak ai bochan i a zummi hna cu an nunchung vialte sualnak kha pehzulh in an buah kho ko tiin an cawnpiak hna. Bawi Jesuh Khrih i a kan khamhnak thawngin kan nunnak a dih ciami siseh, atu lio caan siseh, hmailei caan vialte i kan buahmi sualnak vialte cu ngaihthiam kan si cang caah zehmanh thinphan awk a um lo, thatnak kan buah ruangah khamh kan si lo, Pathian i a vel le a zaangfahnak thawng lawng in khamh kan si caah sualnak kha kan buah lengmang ko zongah ngaihthiam kan si ko cang tiah an cawnpiak hna. Sihmanhsehlaw Bawi Jesuh Khrih nih kannih kha ralrinnak a kan pek tikah hlen kan i huah caah sualnak cu kan buah va si kaw, cu sualnak cu rumro in pehzulh thluahmah in kan buah lengmang ko lai tiah nan ruah cio maw? Khua caan ah cun sualnak chungah kan tlu kan sual caah Vanram kan phan lai lo tiah Bawi Jesuh Khrih nih a chim duhmi a si lo. Sihmanhsehlaw kannih nih sualnak cu kan buah lengmang i zia ah kan canter ahcun kannih cu dinnak lei nunank a kawmi kan si ti lo i, Pathian i velngeihnak le zaangfahnak kha rumro in a hlautmi kan si caah Pathian a zummi, aa bochanmi sinak in kan i hlat lai i cu ti tuahsernak nih Pathian he a kan hlatter chin lengmang lai. Kannih nih Pathian i vel le zaangfahnak kha lungkhawng ngaiin kan hlaut ah cun cu ti umtuning nih nitin te kan nunnak ah sualnak kha kan tei kho lo i, nikhatkhat kan thih hnu Bawi Khrih hmai i, Biaceihnak hmai ah kan dir tikah Pathian i a vel le a zaangfahnak cu kan caah a si ti kha ralḥa ngaiin kan chim ngam lai lo. Mi tampi nih Bawi Jesuh Khrih kha “Bawipa, Bawipa” tiah an auh tikah Bawi Jesuh Khrih nih” Nannih cu kan hngal bal hna lo,” tiah a ti ko hna lai. Zeicahtiah annih nih Bawi Khrih hnuah zulh peng loin sual tuahnak nunning ah an kir than caah a si. Kannih cu mitling le thlarau leiah puitlingmi kan si nakhnga “Hmailei ah fong u sih” tiah Hebru 6:1 chungah a kan cawnpiak.

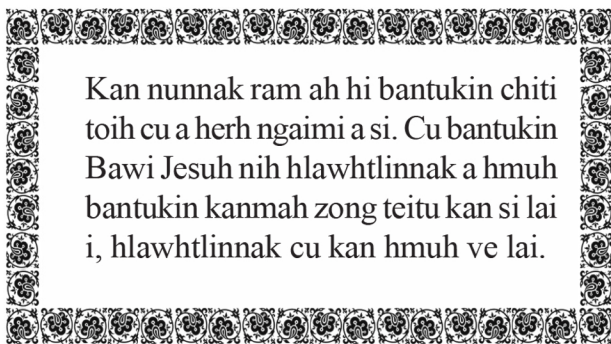
Peter zong nih hi kong hi a chim tikah amah i forhfiaknak bia a chimmi ah Pathian nih an thimnak hna le an kawhnak hna cu nan chungah fehter chinchin ko u, cuti nan buah ahcun nan tlu bal lai lo, cuticun kan Bawipa le kan khamhtu Jesuh Khrih pennak zungzal in a hmummi chungah kha luhnak nawl nan hmu lai,” tiah 2Peter 1:10 chungah kan hmuh. Judas Iskariot cunghah

zei thil dah a tlung ti kha Peter nih amah pumpak hrimhrim in a rak hmuh. A hmusa bik i thim a simi Bawi Khrih hnuzultu hleihnih hna nih a ra laimi Pathian i pennak ram ah a sunglawimi laksawng an hmuh lai. (Matthai 19:27-29) tiah Bawi Jesuh nih a zultu hna kha bia a kamm hna. Sihmanhsehlaw Judas Iskariot nih cun Pathian i kawhna le thimnak kha a thinlung chungah a fehter lo. Judas Iskariot nih Bawi Jesuh kha a rawi hnuah hri ah a vaa awk i a thih hnuah Hell ah a tla. (Lamkaltu 1:20; Salm 69:25-28). Cucaah Judas Iskariot rian rolh awkah Matthias cu an thim. (Lamkaltu 1:24-26). Matthias nih cu Pathian kawhna kha a cohlan. Sihmanhsehlaw Judas Iskariot nih cun Pathian kawhna kha a cohlan lo caah a nunnak zong a sung. Bawi Jesuh nih hitihin a chim. “Na ngeihmi kha tha tein i chia, teina laksawng na hmuh ding cu ahohmanh nih in chut hna hlah seh,” Biathlam 3:11.

**Vancung Pennak Zungzal I A Hmunmi
 Chungah Khan Luhnaw Nawl Kan Hmuh
 Nakhnga Zeitindah Kan Fehter Lai**

Pathian nih an kan thimnak le an kan khawhna cu kan chungah kan fehter na thawng in Bawi Jesuh Khrih pennak zungzal in a hmunmi chungah khan zeitindah luhnaw nawl kan hmuh khawh lai ti kha Peter nih fiang tein a kan chimh cang. Peter nih “Hihi nan tuah ahcun zeitik hmanhah nan tlu kho lai lo,” tiah 2Peter 1:10 chungah a kan chimh. Kan tuah awk “Hi thil phunthum hna” cu 2Peter 1:5-7 chungah hmuh khawh a si. Kan tuah awk rian kong kha Peter nih fiang tein a chim bantukin Khrihfami kan thanchonak caah kan ser ahcun Vancung pennak ah lunglawm ngaiin kan lut hna lai. Hi Baibal ca cang ai thawknak ah Peter nih hitihin a chim. “Hi ruang hrimhrim ah hin, nan zumhna i thatnak chap kha fak piin i zuam u; cun nan thatnak ah khan hngalhnak i chap u, nan hngalhnak ah khan mah le mah i uk khawhna i chap u, mah le mah i uk khawhna ah khan in khawhna i chap u, in khawhna ah khan Pathian thizahnak i chap u, Pathian thizahnak ah khan unau bantukin i dawtnak i chap ulaw, unau bantukin i dawtnak ah khan zawnruahnak i chap u, tiah a ti.

Pakhatnak i kan tuah awk cu kan zumhna ah thatnak kha kan chap lai. Cu ti in kan chap thawng in a sunglawi bikmi ziaza tha kha kan i hruk khawh lai. Daniel cu a no lio i Babilon ram ah a um lioah zu le rawl in ka thurhnomh hrimhrim lai lo tiah a ti i a zumhna ah khan thatnak kha chap dingah amah pumpak hrimhrim in fek tein biakhiahna kha a tuah. (Daniel 1:8). Daniel cu a kum a no lio in hi bantuk dirhmun in hmailei ah kar a hlan caah Pathian riantuannak ah tuanvo lianpi hruaitu a rak si i, vancung zongah a sunglawimi lakawng cu a co lai. Sihmanhsehlaw Samson tu cu a zumhna a lian ngai nain a nunnak ah thatnak kha a rak chap lo. Cucaah anih cu Pathian a zum lomi Filistin ngaknu pawl i lemsoinak tangah atu le atu a tlu lengmang ko. A hnu bik ah cun Samson nih Pathian i chiti a

Kan nunnak ram ah hi bantukin chiti toih cu a herh ngaimi a si. Cu bantukin Bawi Jesuh nih hlawhtlinnak a hmuh bantukin kanmah zong teitu kan si lai i, hlawhtlinnak cu kan hmuh ve lai.

thuhmi le thawnnak a pekmi kha a kilven peng lo caah tukforhnak chungah a tlu ko. Pathian i a vel le zaangfahnak cu Samson chungin a chuah tikah Samson cu thalo in sunghna chungah a tlu ko cang. Filistin ralkap pawl nih an tlahi i a mit kha an khoih. Hi bantuk thil umtuning cu 2Peter 1:9 chung i ralrinnak a kan pekmi Baibal ca cang he ai khat ngaingai. “Sihmanhsehlaw cu thil a ngei lomi cu lamnaite lawng a hmu khomi a si i thil dang zehmanh a hmu kho lomi bantuk a si. Amah nih cun ka sualna kha tawlpak ka si cang ti kha a philh.” Kan i ralrin awk cu kannih nih thlarau lei i mitcawmi kan si awk a si lo. Cun kan sualna a kan ngaihthiam cang ti a thei menmenmi kan si awk a si lo. Zeicahtiah Pathian nih a rian thiang cu thluachuah a pek caah a si. Pathian nih a riantuannak tampi kha chiti a toih lengmang ko. Zeicahtiah Pathian cu a riantuanitu hna an nunnak he a lung ai lawmh lawng si loin a mi hna zong kha thluachuah pek a duh caah a si. Cucaah kannih cu a sunglawimi vawlei um kan si ding caah kanmah pumpak cio kan i thianhhlilmh lo ahcun upat awk a tlak lomi um kan si lai i cu bantuk minung cu Pathian nih caan tawite lawng a hman lai i, cu hnu ahcun a thurhnawmmi hrai bantukin a hlonh ko lai. (2Timote 2:19-22 kha rel tuah).

Samson cu ai ngaihchih caah a hnu bik ahcun teinak kha a hmuh nain mitcawmi dirhmun ah a phan i a no lioah a thi ko. Amah cu ngaihchia bu le ningzah mualpho bu in Vancung kutka ah a lut i, a cunglei i, kan langhtermi bu (2) nak i Khrihfa hna bantukin laksawng tawmte lawng a co lai. Samson nih a nunnak ah thatnak ziaza tha kha rak i chap seh law cu, a nunnak Pathian rian tampi a rak i lim hnga i, nun khuasaunak in a nunnak kha a donghter hnga.

A pahnihnak Peter nih a kan cawnpiakmi cu kan zumhna le thatnak ah hngalhnak kha chap than awk a herh. Kha thatnak le upat awktlak kan si khawh nakhnga hngalhnak kha kan ngeih lo ahcun a tlam a tling kho lai lo. Kum fatin kan Bawipa Jesuh Khrih

thih ni ah mitampi cu vailamtahnak ah thirkhenh in khenh chih dingah an lung a tho ngai tawn. Cu ti in thirkhenh in khenh chih an si ah cun thatnak timi upatnak kha kan hmuh lai tiah an i ruahchan caah a si. Ram a cheu i nunphung ah cun hitihin an zumhning a si. Pathian hmai ah zumhawktlak si na duh ahcun na tai ah a puak khawhmi thil nai sawmh lai i, cucu puak ding ah

na den lai tiah an ti. A ngaingai ah cun a dikmi le ziaza a thami zumhawktlak zumtu si dingah hngalhnak kha a herh caah cu hngalhnak nih cun a dikmi thatnak kha a chuahpi lai. Phundang in kan chim ah cun ka ding ko tiah kan i ruah ahcun kan nunnak ah Pathian a zum i a dikmi zumhawktlak nun kha kan ser kho ti lo. Cu tikah kannih cu nawlbia ka zullh dih ai timi Farasi pawl bantukin kan si sual lai. Mithiang Paul nih hitihin a chim. Farasi pawl cu nawlbia zulhnak thawng in Pathian kan zumh ngai tiah an i ti nain sunghna ah an tlu ko. Zeicahtiah a dikmi hngalhnak tel loin Pathian kan tanh ngai ngai an ti i an tanhmi cu palh tanh a rak si. (Rom 10:2 kha rel hmanh). Cu bantuk palhtanh ruangah

a phi a chuakmi cu Farasi hna nih an rak awrh ngaimi Messiah (Bawi Jesuh Khrih) cu vailamtahnak ah an rak thah ko.

Peter nih a kan chimh duh rihmi thil pakhat cu mah le mah i uk khawhnak a si i cu nih cun kan Khrihfa nunnak kha a thanchoter lai. A sullam a langhter duhmi cu hngalhnak thawng in zeitindah a thami ziaza kha kan i hruk khawh lai ti hngalh khawhnak cu a biapi ngaingai ko. Asinain kan hngalhnak thawng in zumhawktlak Khrihfa si khawhnak cu kan tlinh khawh nakhnga mah le mah i uk khawhnak kha kan zulh khawh awk a herh.

Cu bantuk dirhmun ah a rak zulh khawh lo caah Solomon cu a rak tlu ko. Amah cu zumtu a rak si ve caah a no lioah thatnak a tuah i a pa David nawlbia kha a zulh ko hna. (1Siangpahrang 3:3). Solomon kha Pathian nih zaidah kan pek lai ka hal tuah tiah a ti tikah Solomon nih na mi hi uk khawhnak caah a tha le a chia kha ka thleidan khawh nakhnga na salpa hi hngalhthiamnak lungthin ka pe tuah tiah a hal. (1Siangpahrang 3:5-12). Asinain a nunnak ah mah le mah i uk khawhnak kha a rak chap lo caah thatnak tuah awk ziaza kong kha a rak theih ko na bu in a rak tlu ko. Zudin a thatlonak kha a rak hngalh ko. Asinain a nunnak cu zudin nakin lawmhnak kha a kawl. (Phungthlukbia 23:29-35; Phungchimtu 2:3). Solomon nih mipfun dang nungak duh cu tihnung a si ti kha mi sinah ralrinnak a pek ko nain amah tu cu pura le siasal a biami mipfun dang nungak tampi kha a thit hna. (Phungthlukbia 5:2-9; 1Siangpahrang 11:1-2). A nunnak ah mah le mah i uk khawhnak kha chap ding can ah hitihin a tial. “Ka duhmi paoh kha ka hmuh khawh, nuamhnak kha zehmanh ka tlohmi a um lo. (Phungchimtu 2:10). A nunnak cu i sumrennak ngei loin a nung i, Pathian a zum lomi ramdang mi nupi tampi a thit ruangah a lungthin cu Pathian sinin aa mer cang. 1Siangpahrang 11:3-9.

Solomon i a rumnak, uknak nawl a ngeihnak le a minthannak cu ai thawknak ah a thanchon ngai lioah a nunnak cu thatnak in hnulei ah a kir i a tlu ko. Asinain Solomon cu a zuammi a thlarau nunnak aiawh ah vawlei thil kha a thlen. Thatlonak a tuahmi sualnak ruangah a pennak ram cu a tlu i, ngaihchiatnak le pakpalawng nunnak in a nunnak kha a donghter. (Phungchimtu kha rel hmanh). A hmanung bik a tialmi Phungchimtu dal (12) nak chungah ruahnak a cheuhmi cu a thih lai ahcun Pathian sinah a kir than ti kha kan hmuh. Cu ti a si ahcun Vancung ah Solomon he i ton dingah ruahchannak kan ngei kho ko. Asinain amah zong cu bu (2) nak i mi hna bantukin lianngan ngaiin vancung kutka ah a lutmi si loin vawlei cung i, a rak nun lio a tuahsernak bantukin laksawng tlawmte lawng a hmutu a si ve ko lai. Kannih nih cu bantuk ngaihchia bu le ningzah mualpho in kan nunnak donghter kha hrial u sih law kan thisa duhnak kha kan doh lai i kan Khrihfa nunnak ah mah le mah i sum khawhnak kha thanter bu in hmai ah kan kal ahcun thatlonak tuah kha kan tei khawh lai. Cun kan zumhnak ah thatnak le hngalhnak kha kan chap chih tikah kan pumpak nunning kha kan i chimhhrin tikah thatnak he a tlingmi zumhawktlak Khrihfa nun ah kar kan hlan khawh lai ti kha kan hngalh khawh lai.

Kan Khrihfa nun thanchonak dingah mah le mah i sum khawhnak thawng lawng in a donghnak kawltung kan phan cang ti khawh a si rih lo. Khrihfa mi tampi hna cu an nunnak ah mah le mah aa sum khomi an si ko nain hmailei ah pehzuahmah in kar an hlan lo caah tlik zuamnak ah an ngol i, hlawhtlingmi Khrihfa tha an si kho lo. Kan nun lio i tlik zuamnak cu metre (100) tlik zuamnak bantukin khulrang in a tlimi zuamnak a si lo. Meng (26) a saumi Marathon tlik zuam bantuk a si. Tlik zuamnak ah Hebru 12:1 i kan rel bantukin lungdong lo le teimak tein kan tlik awk a si. Kum khat hnu kum khat caan a liam i kan nunnak a dongh caan a phak tik tiang Bawi Jesuh Khrih hmai ah kan dir hlan tiang lungdong loin kan tli lengmang rih ko lai. Cucaah Vancung khua Jesuh Khrih pennak zungzal i a hmunmi chungah khan, kan luh khawh nakhnga hmailei ah karhlang chin u sih law a herh rihmi teimknak he mah le mah i sum khawhnak kha i hruk peng ko u sih.

A cunglei i, a dotdot in kan chim cangmi zulh awk thil hna kha kan fehter chin ahcun Pathian ai bochanmi zumtu tha sinak dot (5) nak ah kan phan cang ti kha kanmah pumpak cio in kan hngalh khawh cang lai. Cuticun hi ai thawknak a dotdot (5) zulh in Pathian ai bochanmi ziaza tha aa hrukmi Khrihfa sinak ah hrinsormi kan si lai. Cun a hmanung bik dot (2) nak nih Pathian rian kan tuannak kha sullam thukpi in a langhter. Cuticun Pathian bia kan phuannak hmunhma vialte i mi hna cungah dawtnak kan ngei kho cang i, cuticun Pathian i dawtnak thawng in a dotdot in dawtnak cu kan santer. Hi dot a phanh tiang hlawhtlinnak kan hmuh tikah puitling kan si cang i theitlai tampi a hung tlai tikah kan nunnak i kan khuakhannak cu a hung tling te lai. Matthai 22:36-40. Cun kannih cu hlawh a tlingmi nunnak he Pathian pennak chungah lut dingah timh cia in a ummi kan si tikah cu nak a san deuhnak dot ahcun a sunglawimi laksawng cohlan ding dot ah kan hung phan cang. Pathian nih amah i a fate hna kha hlawhtlingmi nunnak cu a ra laimi caan ah fiang tein kan hmuh te lai. (Ephesa 2:7; Matthai 25:21; Daniel 12:3; Biathlam 21:7).

Kannih Khrihfa hna kan zumhnak ah a cunglei i kan langhtermi dot (7) hna kan chap chihmi cu aa thawk ka in minung caah Pathian i khuakhannak a si. Genesis 1:26 kan rel tikah minung a kan sermi kongah Pathian i khuakhannak kha hmasa bik i a thanhmi bia a si. Cun Pathian nih cun “Atu cu minung kan ser cang hna lai, kanmah mui an keng lai i kanmah he kan i lo lai. Nga si hna seh, va si hna seh, inn zuat safil si hna seh ramlak i a ummi saram a ngan he a hme he si hna seh, an uk dih hna lai,” tiah a ti. Minung caah Pathian i khuakhannak cu then hnih in then khawh a si. Pakhatnak cu minung hi Pathian nih a kan ser tikah Pathian i mui keng in Pathian kha lo dingin ser kan si. (A chim duhmi cu puitlingmi Khrihfa ziaza tha ai hruk nakhnga sersiam ding) a si i, a pahnihnak cu vawlecung vialte hi uk dingah (a chim duhmi cu kannih nih Pathian rian kha a dih tiang tlinter dingah Bawi Khrih he uk ti ding ti duhnak a si.)
